

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ОБРАЗОТВОРЧОГО МИСТЕЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА ІСТОРІЇ МИСТЕЦТВА

КВАЛІФІКАЦІЙНА МАГІСТЕРСЬКА РОБОТА
освітнього рівня «магістр»

на тему:

**Особливості репрезентації українських художників на ярмарку
"Арт маркет Будапешт"**

Виконала: студентка II курсу магістратури,
групи мист/маг - 21, заочна форма навчання
спеціальності 023 Образотворче мистецтво,
декоративне мистецтво, реставрація
освітньо-наукової програми
Мистецтвознавство. Теорія та історія мистецтва
КОЖЕВНИКОВА ДАР'Я ВОЛОДИМИРІВНА

Керівник: кандидат історичних наук
АНДРЕС АННА ОЛЕКСАНДРІВНА

Рецензент: кандидат історичних наук
Татіївська Інеса Петрівна

Київ 2023

Анотація

До дипломної роботи Кожевникової Д.В. «Особливості репрезентації українських художників на ярмарку «Арт маркет Будапешт» на здобуття ОКР «магістр».

Метою дипломної роботи є проаналізувати необхідність участі українських інституцій в артярмарку «Арт маркет Будапешт» щодо репрезентації творчості українських художників.

У вступі обґрунтовано вибір і актуальність теми дослідження, сформульовано його мету і завдання, визначено об'єкт і предмет, зазначено методологічну основу, розкрито основу джерельної бази й охарактеризовано наукову новизну, практичне значення, апробовано і структуру роботи.

У першому розділі «Історіографія. Джерельна база. Методи дослідження» здійснено огляд біографії та виявлено практичну відсутність фахової літератури щодо цих питань. Найбільш дослідженими матеріалами виявилися закордонні джерелар присвячені європейським арт ярмаркам та їх історико-культурному контексту створення та розвитку.

У другому розділі «Особливості діяльності європейських артярмарк у 20 ст та становлення поняття артярмарок.» було здійснено екскурс в розвиток мистецьких ярмарок в контексті історичних трансформацій та їх вплив на майбутні ярмарки.

Третій розділ «Діяльність Арт маркет Будапешт» щодо репрезентації українських художників» ми дослідили, проаналізували та систематизували інформацію про участь трьох українських інституцій, що представляли Україну на «Арт маркет Будапешт» у 2022 році. Дослідили зворотній зв'язок від відвідувачів, колекціонерів, щодо презентації творів українських художників. Систематизували та розкрили теми найбільш популярних робіт, представлених на стендах. Провели мистецький аналіз ключових робіт на трьох стендах. Дослідили діяльність культурних інституцій та їх

спрямування.

Дослідження доповнене ілюстративним рядом, який включає зображення картин та скульптур, що згадуються в основному тексті роботи, а також фотографія зособистого архіву. Додатки містять 1 інтерв'ю, та 2 таблиці статистичних даних розроблених UBS у 2023 році.

Дипломна робота включає в себе: основний текст, який складається зі вступу, трьох розділів та висновків (72 с.), список використаних джерел (43), ілюстративний матеріал (20 позиції), додатки. Загальний обсяг дипломної роботи – 111 сторінок.

Ключові слова: Арт маркет Будапешт, ярмарка, мистецькі інституції, арт ярмарка, українське мистецтво, міжнародний проект, ринок мистецтва.

Abstract

To the thesis of D.V. Kozhevnykova "Peculiarities of representation of Ukrainian artists at the Art Market Budapest" for the Master's degree.

The purpose of the thesis is to analyze the need for Ukrainian institutions to participate in the Art Market Budapest to represent the work of Ukrainian artists.

The introduction substantiates the choice and relevance of the research topic, formulates its purpose and objectives, defines the object and subject, indicates the methodological basis, reveals the basis of the source base, and characterizes the scientific novelty, practical significance, testing and structure of the work.

The first chapter, "Historiography. Source base. Research Methods" provides an overview of biography and reveals the practical absence of professional literature on these issues. The most researched materials were foreign sources on European art fairs and their historical and cultural context of creation and development.

The second section, "The peculiarities of European art fairs in the 20th century and the formation of the concept of art fairs." provides an overview of the development of art fairs in the context of historical transformations and their impact on future fairs.

In the third section, "Art Market Budapest's Activities in Representing Ukrainian Artists," we researched, analyzed, and systematized information about the participation of three Ukrainian institutions representing Ukraine at Art Market Budapest in 2022. We studied the feedback from visitors and collectors on the presentation of works by Ukrainian artists. We systematized and analyzed the themes of the most famous works presented at the stands. We conducted an artistic analysis of the key works on the three stands. We studied the activities of cultural institutions and their directions.

The study is supplemented by an illustrative series that includes images of paintings and sculptures mentioned in the main text of the work, as well as a photograph of a personal archive. The appendices contain 1 interview and 2 tables of statistical data developed by UBS in 2023.

The thesis includes: the main text, which consists of an introduction, three chapters and conclusions (72 pages), a list of references (43 items), illustrative material (20 items), and appendices. The total volume of the thesis is 111 pages.

Keywords: Art Market Budapest, art fair, art institutions, art fair, Ukrainian art, international project, art market.

Зміст

Вступ	7
Розділ 1. Історіографія. Джерельна база. Методи дослідження.....	10
1.1. Історіографія дослідження.....	10
1.2. Джерельна база.....	13
1.3. Методологія дослідження.....	15
Висновки до розділу 1.....	17
Розділ 2. Особливості діяльності арт ярмарків у ХІХ - ХХ ст.....	18
2.1. Особливості діяльності європейських арт ярмарок у ХХ ст та становлення "поняття" арт ярмарок.....	19
Висновки до розділу 2.....	23
Розділ 3. Діяльність "Арт маркет Будапешт" щодо репрезентації українських художників.....	24
3.1. Перший етап діяльності "Арт маркет Будапешт" по представленню українських художників у 2016 році.....	24
3.2. Активізація діяльності "Арт маркет Будапешт" по представленню українських художників на європейському арт ринку у 2021 році.....	29
3.3. Актуальна стан та перспективи діяльності "Арт маркет Будапешт".....	50
Висновки до розділу 3.....	71
Висновки.....	73
Список використаних джерел.....	77
Список ілюстрацій.....	82
Альбом ілюстрацій.....	83

Додатки.....	103
Список додатків	
1.Відсоткова пропорційність географічного принципу розташування міжнародних мистецьких ярмарок у 2022 році.....	104
2.Частка світового арт-ринку за вартістю у 2022 році.....	105
3. Інтерв'ю з кураторкою А. Аветовою. 27 квітня 2023, онлайн.....	106

ВСТУП

Актуальність теми. У сучасному світі культури та мистецтва, ярмарки мистецтва відіграють значну роль у сприянні міжнародній взаємодії, просуванні художників і розповсюдженні їхнього творчого потенціалу. Ярмарки мистецтва є платформою, на якій художники з усього світу можуть представити свої роботи широкій аудиторії, залучити потенційних покупців та встановити контакти з професіоналами сфери мистецтва. Дослідження особливостей репрезентації українських художників на ярмарку "Арт маркет Будапешт" має важливу актуальність з кількох причин. По-перше, це дозволить краще зрозуміти роль українського мистецтва в міжнародному контексті та оцінити його конкурентоспроможність. По-друге, таке дослідження сприятиме виявленню особливостей представлення українських художників на зарубіжних ринках мистецтва, їхнім успіхам та перешкодам, з якими вони зіштовхуються. Це може послужити додатковою підставою для подальшої розробки стратегій та підходів щодо представлення українського мистецтва на міжнародному рівні.

Метою даної наукової роботи є необхідність проаналізувати участь українських інституцій в артярмарку "Арт маркет Будапешт" щодо репрезентації творчості українських художників.

Для досягнення мети були поставлені наступні завдання:

- проаналізувати наявні наукові дослідження та джерельну базу, що стосується тематики діяльності артярмарків;
- дослідити становлення "Арт маркет Будапешт" в контексті європейського ринку;
- дослідити етапи становлення та сучасний стан діяльності "Арт маркет Будапешт" в контексті європейського артиринку.

- визначити етапи становлення співпраці мистецьких інституцій та українських художників з "Арт маркет Будапешт";
- проаналізувати тематики творів мистецтва представлених на творих та визначити перспективи подальшого розвитку.
- визначити перспективи подальшої співпраці мистецьких інституцій та художників на "Арт маркет Будапешт"
- проаналізувати кількості та якості представлених творчих робіт художників, характеру їхніх творів, реакції глядачів та колекціонерів, а також роль організаторів та кураторів під час проведення ярмарку.

Об'єкт дослідження – участь України в "Арт маркет Будапешт".

Предмет дослідження – репрезентація українських художників та інституцій на ярмарку "Арт маркет Будапешт".

Методи дослідження – зумовлені його метою та особливостями джерельної бази. Поєднано наступні наукові методи: аналітичний – для вивчення рівня опрацювання обраної теми; систематизації – для обробки літературних джерел, наукових публікацій, статей та інтерв'ю; мистецтвознавчий образно-стилістичний – для проведення аналізу та характеристики окремих важливих творів мистецтва.

Наукова новизна цієї роботи полягає у тому, що вперше буде проведений комплексний аналіз репрезентації українських художників на ярмарку «Арт маркет Будапешт». Раніше таке дослідження не здійснювалося, що робить його особливо важливим і актуальним для представлення та популяризації українського мистецтва на міжнародному рівні.

Практичне значення дослідження полягає у можливості залучення його результатів для написання статей, упорядкування програм для спеціалізованого курсу з менеджменту мистецтв та мистецтвознавства, галерейної справи, історії сучасного світового та українського мистецтва. Матеріали дипломної роботи можуть стати основою для циклу науково-популярних статей про артярмарки. Результати дослідження можуть бути

використані у підготовки лекцій, вебінарів, як у офлайн, так і у онлайн форматах, а сформульовані тези та висновки для подальшого поглибленого вивчення феномену міжнародних сучасних арт-ярмарків, як в Україні так і у світі.

Апробація результатів. була здійснена під час проведення лекції лекція "Арт маркет Будапешт" студікамв рамках якої було, де було розкрито структуру роботи мистецького ринку, особливості його функціонування, типологію ярмарок на прикладі на прикладі "Арт маркет Будапешт". Підготовлена наукова стаття «Міжнародний мистецький ярмарок як необхідна складова культурного розвитку України» для II Міжнародної науково-практичної конференції Гагенмейстерських читань (1 грудня 2022 р.).

Дана магістерська робота виконана самостійно та не містить плагіату.

Структура дослідження. Робота складається із вступу, двох розділів, висновків (72 с.), списку використаних джерел (43 позицій). Магістерське дослідження доповнене додатками, що включають інтер'ю, список ілюстрацій та ілюстрації (20 іл.). Загальний обсяг роботи – 111 сторінок.

РОЗДІЛ 1. ІСТОРИОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА, МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ

1.1. Історіографія дослідження.

За відносно короткий проміжок часу - півстоліття - ярмарки зазнали значної трансформації, суттєво вплинувши на ринок мистецтва. У первісному розумінні слова, ярмарки починаються під час проведення та святкування релігійних свят, пізніше ярмарки набувають ремісничого характеру, трансформуючи товари з коротким терміном придатності на товари подекуди довговічні та унікальні за своїми властивостями. Ярмарки з товаром, що мав мистецьку цінність починають проводитися у XVII столітті на території Голландії та Фландрії. [4; 20; 29]

У Європі зараз вже налічується кілька визначних мистецьких ярмарків, які стали унікальними міжнародними платформами для презентації сучасного мистецтва — «Art-Cologne» заснований у 1967 році, [32], та у Швейцарії — «Art Basel» заснований у 1970 [31], та «ARCO Мадрид», який вперше провів свою ярмарку у 1982 році, є прикладами таких видатних подій. Такі явища були зумовлені наявністю активної групи колекціонерів та низкою інших вагомих чинників. [27]

У середині 1990-х років в Нью-Йорку з'явився ще один мистецький ярмарок, який знаходиться на Східному узбережжі США. Хоча ця подія є меншою за масштабом, вона все ж відіграє свою роль у розвитку мистецтва та забезпечує можливості для митців і колекціонерів. Це свідчить про поступове зростання і розповсюдження мистецьких ярмарків як популярних платформ для показу та торгівлі сучасним мистецтвом на різних континентах. [34. 165-166]

За допомогою цих ярмарків створюються сприятливі умови для представлення та торгівлі сучасним мистецтвом на міжнародному рівні.

Мистецький ярмарок станом на 2023 рік зберігає одну з провідних

позицій всередині глобальної інфраструктури мистецького артринку — перш за все як стала та авторитетна платформа для показу та продажів робіт, налагодження нових зв'язків, а також як достатньо масштабне самостійне явище в контексті розвитку мистецького середовища.[8]

На поточний момент згідно з Sotheby's Institute of Art [4] у світі відбувається понад 300 артярмарок та бієнале щороку. До 1990 років ця кількість становила лише 50 мистецьких подій на рік. Такі глобальні зрушення, спричинені глобалізаційними, економічними та політичними процесами, вплинули на розвиток різноманітних мистецьких явищ. Мистецькі ярмарки об'єднують галеристів, колекціонерів, митців, інституції, кураторів, галереї та покупців, що зазвичай розділені передусім географічним розташуванням. [30]

За останні двадцять років спостерігається помітне зростання значення мистецьких ярмарок, які набули статусу невід'ємної складової мистецького сезону. Їх вплив можна порівняти з турнірами Великого шолома у професійному тенісі. У той час як професійні митці сумлінно стежать за мистецькими подіями від початку до кінця сезону, художні ярмарки виступають щорічними віхами, що привертають увагу ентузіастів мистецтва на всіх рівнях зацікавленості.

Зацікавленість учасників мистецького ринку в тому, що відбувається в світовому контексті призводить до створення нових систем та додатків, які допомагають слідкувати та дізнаватися найважливіші новини зі світу мистецтва та отримувати інформацію з перших джерел швидко та якісно. До таких прикладів можна навести електронний ресурс, що збирає ярмарки по всьому світу та систематизує їх логічне розміщення в календарі. Такі інновації надають можливість користуватися ефективно інформаційним полем, відвідувачі та поціновувачі мистецтва мають доступ до інформації, що стає важливим моментом при заохоченні відвідувачів на ярмарку.[41]

Основна увага на мистецьких ярмарках спрямована не лише на

доступність та ексклюзивність, але й на кількість відвідувачів, яку вони залучають. Великі мистецькі ярмарки можуть залучати десятки тисяч відвідувачів, перетворюючи приймаючі міста на центри привабливості для поціновувачів мистецтва, освіти та комерції.[35, 165-166 с.]

Згідно з щорічними виданнями, а саме звітом UBS та Art Basel про стан арт ринку через аналіз економічних показників було виявлено, що за географічним розміщенням респондентів європейський ринок мистецтва займає більшу половину від загальної їх кількості. Європа займає 53%, наступними за показниками йде азійський 24% та американський ринок з 16%. Дослідження базується на даних, зібраних та проаналізованих Arts Economics (artseconomics.com) від дилерів, аукціонних домів, колекціонерів, артярмарків, мистецьких і фінансових баз даних, галузевих експертів та інших учасників артторгівлі.(Долаток1)

Також, в звіті UBS та Art Basel за 2023 рік були наведені аналітичні дані про вартісний показник на ринку мистецтва станом на 2022 рік. За цієї градацією ми можемо відслідкувати, що відсоток США - 45%, країни Європи разом займають приблизно 12%, тоді як ринок Китаю - 17%, а Великобританія -18%.[33](Долаток2)

Арт маркет Будапешт дійсно знаходиться в сегменті європейського ринку мистецтва і має свої особливості через своє східноєвропейське розташування. Він допомагає підтримати та розвивати мистецьку сцену в регіоні, надаючи платформу для показу та продажу сучасного мистецтва.

Заснований у 2011 році, Арт маркет Будапешт відтоді зазнав значного росту і отримав визнання як важлива подія для місцевої та міжнародної мистецької спільноти. Ця мистецька ярмарка привертає увагу художників, галерей, колекціонерів та любителів мистецтва з усього світу.

Організатори Арт маркету Будапешт ставлять перед собою мету сприяти розвитку сучасного мистецтва, презентувати нові тенденції і таланти, а також створити платформу для обміну думками та дослідження

сучасних художніх практик. Ярмарка представляє широкий спектр мистецтва, включаючи живопис, скульптуру, фотографію, відео мистецтво, інсталяції та інші форми виразності.[20]

1.2. Джерельна база

Для дослідження було використано праці здебільшого закордонних авторів, що досліджують та досліджували ринок мистецтва, мистецькі ярмарки та їх історію. Також використовувалися щорічні звіти міжнародних видань.

Для роботи я використала попередньо проведене бакалаврське дослідження Полішко Катерини «Міжнародні мистецькі ярмарки як феномен сучасного арт-ринку» в якому звернула увагу на розділ з викладом про історіографію виникнення ярмарків мистецтва від самого зародження до наших днів.

Дослідила книгу журналістки артринку Мелані Герліс «THE ART FAIR STORY. A ROLLERCOASTER RIDE», в якій вона пояснює стрімке зростання мистецьких ярмарків та розмірковує про їхнє непевне майбутнє. Герліс заглиблюється в еволюцію артярмарків, починаючи з ранніх європейських виставок, які черпали натхнення в грандіозних міжнародних виставках XIX століття. Потім вона простежує їхній розвиток до глобальних подій XXI століття, беручи до уваги їхню нещодавню адаптацію в інтернеті.

Завдяки цьому всебічному дослідженню Герліс дає читачам уявлення про глибокий вплив артярмарків на артринок. Вона вловлює суть цих динамічних подій, які стали важливим інструментом у формуванні ландшафту світу мистецтва. Оскільки мистецькі ярмарки продовжують розвиватися та адаптуватися, «Епоха мистецьких ярмарків» пропонує цінний погляд на їхнє минуле, теперішнє та потенційне майбутнє.

Книга «Taking AIM! Бізнес художника сьогодні» - це практичний і доступний довідник, який пропонує безцінні поради для художників-

початківців та менеджерів мистецтва. Видана з нагоди 30-ї річниці програми кар'єрного розвитку Artist in the Marketplace (AIM), що діє при Музеї мистецтв Бронкса, ця книга надає інформацію про бізнес-практики та особливості сучасного світу мистецтва. Вона містить відгуки, інтерв'ю та коментарі провідних художників, кураторів, галеристів, колекціонерів, критиків та інших корифеїв світу мистецтва з перших вуст, демістифікуючи часто лякаючі та непрозорі практики індустрії. В цій книзі було детально опрацьовано розділ «Art Fair Effect», написаний головним куратором ярмарки UNTITLED Омаром Лопезом-Чахуд.

Робота завершується анотованою хронологією останніх трьох десятиліть у сфері сучасного мистецтва та бібліографією публікацій, журнальних статей, інтернет-джерел, можливостей фінансування, програм резиденцій та іншої корисної інформації для художників-початківців. Ці ресурси ще більше підвищують цінність книги як практичного посібника для художників-початківців.

Окремим напрямком дослідження стали звіти громадських організацій та об'єднань і окремих арт-ярмарків, які є найбільш активними гравцями на цьому полі. Наприклад, дослідження «UBS» із «Art Basel» у створенні найавторитетнішого звіту із всебічного аналізу світового артринку на макрорівні «Art Basel та UBS Global Art Market Report»

В своїй роботі Лія Сейнт-Раймонт зосередила своє дослідження на вивченні впливу пандемії COVID-19 та пов'язаних з нею обмежувальних заходів на артринок. Дослідження проведено на основі інтерв'ю та етнографічних спостережень, які проводили аспіранти Школи мистецтв Лувру з вересня 2020 року по травень 2021 року. Цей підхід дозволяє розкрити той факт, що в період кризи професіонали артринку керувалися принципом «шоу має тривати». З одного боку, вони прагнули зберігати спокій та мовчати про свої індивідуальні труднощі, вдаючись до акценту на своє покликання та позитивні наслідки кризи. З іншого боку, комерційна

діяльність продовжувала свій хід незважаючи на усе: якщо пандемія спричинила прискорення цифрової трансформації артринку, то фізичний контакт з творами мистецтва та колекціонерами залишався невід'ємною складовою.

Додатковими матеріалами стали сайти митців в мережі інтернету, інтернет статті та особистий контакт з учасниками та організаторами ярмарок. Також, велика частина роботи базується на особистому досвіді роботи на Будапешт артярмарку.

1.3. Методологія дослідження

Для здійснення даного дослідження, були використані наступні методи дослідження:

- історико-культурний метод: використовувався для вивчення історичного контексту та культурного середовища, що оточує об'єкт дослідження. Цей метод дозволяє зрозуміти вплив минулих подій та культурних факторів на сучасні явища.
- аналітичний метод: використовувався для розбору та аналізу різних аспектів участі України в “Арт маркет Будапешт”. Цей метод дозволяє проаналізувати історію створення, етапи розвитку, функції та взаємозв'язки досліджуваного явища.
- систематичний метод: використовувався для організації та структурування дослідження. За допомогою систематичного методу здійснюється планування та послідовне виконання кроків дослідження з метою досягнення поставлених цілей.
- статистичний метод: Використовувався для збору, аналізу та інтерпретації статистичних даних, що стосуються об'єкта дослідження. Цей метод дозволяє отримати кількісну інформацію та встановити закономірності у досліджуваному явищі.

- контекстуальний метод: використовувався для вивчення об'єкта дослідження у його природному або соціальному контексті. Цей метод дозволяє враховувати вплив зовнішнього середовища на досліджуваний об'єкт та розуміти його взаємозв'язки з навколишнім світом.
- метод синтезу: використовувався для об'єднання та інтеграції різних даних з метою створення цілісного огляду зібраних матеріалів для створення нових матеріалів для загального розуміння теми. Цей метод вимагає аналізу інформації з різних джерел, а потім узагальнення та інтерпретації даних для отримання нових висновків
- порівняльний метод: порівняльний метод: використовувався для порівняння різних підходів до роботи, етапів участі українських інституцій та художників. Виявлення схожостей, відмінностей, закономірностей та взаємозв'язків під час участі України в "Арт маркет Будапешт" . Цей метод виявити спільні та відмінні закономірності.
- метод наукових спостережень: використовувався під час безпосередньої участі у ярмарках "Арт маркет Будапешт" у 2021 та 2022 році. Спостереження охоплюють роботою українських мистецьких інституцій, представленням творів мистецтва на сцендах, реакцією людей на представлені твори, рівень їх зацікавленості, наявністю продажей.

Висновки до розділу 1

В ході розгляду теоретико-методологічних проблем представлення українських інституцій та художників на міжнародній платформі "Арт маркет Будапешт" в період від 2016 до 2022 року була виявлена практична відсутність фахової літератури щодо цих питань. Найбільш дослідженими матеріалами виявилися закордонні джерелар присвячені європейським арт ярмаркам та їх історико-культурному контексту створення та розвитку. Більш повно у фаховій літературі були представлені ярмарки в контексті розвитку креативних індустрій в залежності від розвитку мистецького середовища та ринку мистецтва у європейських країнах. Лише частково зустрічалися україномовні джерела, що досліджували поняття, роль та функції ярмарок мистецтва у сучасному контексті. Це пов'язано з тим, що "Арт маркет Будапешт" доволі молода та ще не пройшло доволі багату часу для зайняття чіткої позиції на міжнародному ринку.

Отже, можна зробити висновок, що існує недостатня кількість наукової літератури, особливо відсутні монументальні дослідження, які б висвітлювали тему, що розглядається в даній роботі.

Розділ 2. Особливості діяльності ярмарки у XIX - XX ст.

В цьому розділі ми розглянемо особливості діяльності ярмарків мистецтва в європейських країнах у XIX - XX ст., розберемо поняття ринку мистецтва, його функцій та факторів, які необхідні для його формування.

Ярмарок - це тимчасовий ринок, на якому збираються продавці та покупці для здійснення бізнесу. Його проводять з регулярністю, зазвичай в тому ж місці та в один і той же час року, і зазвичай він триває кілька днів або навіть тижнів. Його основна функція полягає в сприянні торгівлі. Історично, на ярмарках виставлялися різні види товарів в певних промислових групах. Старі спеціалізовані ярмарки перетворилися на сучасні виставки. Участь у сучасних виставках обмежується представниками лише однієї галузі або навіть спеціалізованих сегментів галузі.

Мистецький ринок - це складна соціально-економічна система, що включає в себе різноманітних учасників та процеси, що пов'язані з виробництвом, розповсюдженням та споживанням мистецтва. Формування арт-ринку залежить від різних факторів, таких як культурна ситуація, соціальна та економічна стабільність, наявність талановитих художників та інших учасників ринку, які здатні створювати та продавати мистецтво.

Один з головних чинників формування арт-ринку - це попит на мистецтво серед споживачів. Цей попит залежить від наявності соціально-культурних тенденцій та змін у смаках та уявленнях споживачів про мистецтво. Крім того, зростання економіки та доходів споживачів може збільшити попит на мистецтво.[39]

Другим важливим чинником формування арт-ринку є наявність художників, які створюють мистецтво та мають можливість продавати його на ринку. Наявність таких художників залежить від різних факторів, таких як доступність художньої освіти та можливостей для виробництва мистецтва.

Крім того, формування арт-ринку залежить від присутності посередників, таких як галереї та аукціонні дома, які забезпечують

дистрибуцію та просування мистецьких творів на ринку. Наявність таких посередників допомагає збільшити доступність мистецтва для широкої аудиторії, а також забезпечує можливість для художників отримувати дохід від продажу своїх творів мистецтва.[39]

2.1.Особливості діяльність європейських арт ярмарок у ХХ ст. та становлення поняття арт ярмарок.

Одним із перших мистецьких ярмарків був Франкфуртський книжковий ярмарок, який розпочався у 16 столітті і включав демонстрацію гравюр та малюнків поряд із книгами. Лейпцизький ярмарок, який розпочався у 17 столітті, також включав мистецькі експозиції. Історія мистецьких ярмарків бере свій початок у 17 столітті, коли в європейських містах відбувалися торгові ярмарки, які надавали можливість художникам виставляти свої роботи. Ці заходи дозволяли митцям демонструвати свої творіння поряд з іншими купцями та торговцями, а також залучати потенційних покупців з широкої аудиторії.

Із зростанням популярності цих ярмарків почали з'являтися спеціалізовані мистецькі заходи. Одним з найвідоміших з них був Паризький салон, який був заснований у 1667 році і став головною вітриною французького мистецтва у 18-19 століттях. У 19 столітті зростання колекціонування творів мистецтва та формування арт-ринків призвело до створення спеціалізованих мистецьких ярмарків, таких як Салон відмовників(The Salon Des Refuses) у Парижі та Літня виставка Королівської академії в Лондоні. Ці ярмарки надавали платформу для художників, яких не приймали на офіційні виставки, щоб продемонструвати свої роботи.[24]

У "Салоні відмовників" були представлені твори, які були відхилені, в тому числі картини таких відомих художників, як Едуард

Мане, Джеймс МакНілл Вітлер та Каміль Піссарро. На той час ці твори вважалися радикальними та авангардними, кидаючи виклик традиційним стилям і сюжетам, яким надавав перевагу академічний істеблішмент. Виставка була зустрінута як критикою, так і похвалою, причому деякі критики засуджували твори як "жахливі" і "гротескні", в той час як інші вихваляли їх за сміливість і новаторство.[24] Хоча цей салон був фактично агломерацією розноманітних експозицій, помітна присутність незалежних художників надавала йому вигляду цілісного дійства, що виявляло характерні риси. Публіці був презентований альтернативний підхід до застарілих тенденцій, що пропагувалися академічними установами. Академізм, таким чином, був поляризований як опозиційний стиль, або, принаймні, релятивізований як одна альтернатива з-поміж кількох.[24]

"Салон відмовників" сьогодні вважається поворотним моментом в історії сучасного мистецтва. Він кинув серйозний виклик домінуванню академічного стилю і проклав шлях для появи нових стилів, таких як імпресіонізм. Він також спричинив появу інших альтернативних виставок, таких як "Салон незалежних", який надав платформу для художників, що були виключені з офіційного Паризького салону. Ці альтернативні виставки відіграли вирішальну роль у розвитку сучасного мистецтва наприкінці 19-го та на початку 20-го століть. Вони стали рушійною частиною тогочасного мистецького середовища. Такого роду заходи відрізняються від сучасного розуміння мистецького ярмарку, адже участь у салонах приймали окремі художники а в сьогочасних ярмарках організатори, здебільшого, орієнтуються на окремі галереї, що репрезентують художника. Це далеко не єдина причина, однак вона доволі докорінно впливає на структуру роботи та функціонування ярмарків мистецтва.[24]

У 20 столітті виникло нове означення мистецьких ярмарок. Перші мистецькі ярмарки відбулися в Німеччині в 1967 році, організовані галереєю

Art Cologne. Зараз, мистецькі ярмарки відбуваються в різних форматах, включаючи виставки мистецтва, ярмарки мистецьких робіт, виставки-ринки та інші форми. Ім'я "мистецькі ярмарки" може бути обмежуючим, оскільки деякі ярмарки можуть також виставляти різні мистецькі роботи та включати проекти, на які можна знайти широкий затяг з різних мистецьких галузей. Мистецькі ярмарки стали важливими подіями для сучасного мистецтва, що зближують художників, галереї, колекціонерів та широку аудиторію. Вони надають можливість представити та продати мистецькі роботи, а також встановити контакти з іншими професіоналами цієї галузі. Крім того, ярмарки створюють стимул для розвитку мистецтва та підтримки художників, оскільки вони допомагають просувати їхні твори на міжнародному рівні.

За останні десятиліття мистецькі ярмарки зазнали змін у своїх форматах та підходах. Деякі ярмарки ставлять за мету продаж високоякісних творів мистецтва відомих митців, тоді як інші фокусуються на презентації нових талантів та експериментальних проектів. Деякі ярмарки також поєднують виставки з конференціями, лекціями та панельними дискусіями, створюючи платформу для обміну думками та ідеями.

Однак, варто відзначити, що мистецькі ярмарки також мають свої критиковані аспекти. Деякі діячі культури вважають, що комерційний аспект ярмарок може негативно впливати на саму сутність мистецтва, перетворюючи його на товар та приводячи до комерціалізації його цінності. Крім того, доступ до участі у ярмарках може бути обмеженим для багатьох художників, особливо для тих, хто не має підтримки від галерей або агентів.

У кінцевому підсумку, мистецькі ярмарки відіграють важливу роль у сприянні розвитку мистецтва та створенні комунікаційної платформи для професіоналів цієї галузі. Вони впливають на ринок мистецтва, виставляючи його на показ широкому загалу, але водночас викликають певні дискусії та виклики щодо комерціалізації та доступності мистецтва. Важливо знайти

баланс між комерційними і культурними аспектами мистецьких ярмарок, щоб забезпечити розвиток мистецтва та збереження його цінностей у майбутньому.

Угорський ринок мистецтва є жвавою та зростаючою індустрією з багатою історією, яка сягає століть назад. Угорщина завжди була батьківщиною багатьох впливових художників протягом історії.

На прикладі Будапешт Арт Маркет можна бачити, що мистецькі ярмарки продовжують розвиватися та розширювати свої границі, щоб стати більш сучасними та глобальними платформами для мистецького світу. Дослідження історії ярмарок мистецтва дозволяє розуміти їх важливість та вплив на мистецькі спільноти та досягнення сучасних форматів для майбутнього.

Для того, щоб повною мірою розібратися в роботі мистецького ярмарку необхідно зрозуміти контекст, в якому відбувається подія. В цій частині ми розглянемо середовище формування та створення ярмарок мистецтва, а саме розглянемо ринок мистецтва. Мистецький ринок - система, яка базується на попиті та пропозиції, на створенні, маркетингу та продажу мистецьких творів, а також на взаємодії між художниками, галереями, аукціонними домами, колекціонерами, кураторами, критиками та іншими учасниками ринку. Окрім цього, мистецький ринок є важливим місцем формування цінностей та ідентичності в суспільстві, адже він відображає культурні та естетичні установки та тенденції.

Таким чином, мистецький ринок не тільки є важливим економічним сегментом, а й має велике культурне значення, впливаючи на розвиток та сприйняття мистецтва в суспільстві.[40]

Висновки до розділу 2

В цьому розділі, на прикладі "Арт маркет Будапешт" можна спостерігати, як мистецькі ярмарки продовжують розвиватися та розширювати свої межі, здобуваючи статус сучасних та глобальних платформ для мистецького світу. Вивчення історії мистецьких ярмарок допомагає розуміти їх важливість та вплив на мистецькі спільноти, а також сприяє створенню сучасних форматів для майбутнього.

Розділ 3. Репрезентація українських художників на ярмарку "Арт маркет Будапешт".

3.1. Перший етап діяльності "Арт маркет Будапешт" по представленню українських художників у 2016 році.

В цьому розділі ми розглянемо процес зародження співпраці української інституції з міжнародним ярмарком мистецтва, що відбувся у 2016 році. Вивчимо професійну діяльність організації, яка займалася виставковим проектом та дізнаємося концепцію представлених робіт, інформацію про художника. У 2016 році галерея «ТУАШО» (Tuasho) – міжнародна галерея сучасного мистецтва у центрі Києва, вперше презентувала українське мистецтво на міжнародному ярмарку в Будапешті. Галерея представила сольний проект українського художника Степана Рябченка з п'ятьма роботами з серії «Роза вітрів».[7]

Перейдемо до розгляду діяльності організації «ТУАШО» включає в себе два аспекти роботи: галерейна діяльність та консалтингові послуги у сфері мистецтва - агенція мистецтва.

Галерея «ТУАШО» (Tuasho) тримає свій фокус на підтримці новочасного українського та європейського мистецтва, експериментальних форматів та нових медіа, у кураторських практиках працює з темами соціокультурних трансформацій і вербалізації. «ТУАШО» також представляє українських художників на міжнародних артярмарках, зокрема Art Market Budapest, Volta Basel etc. Організація «ТУАШО» стала провідною та динамічною в креативному секторі, що надає широкий спектр консалтингових послуг, сприяє продажу творів сучасного мистецтва та управляє культурними проектами. Заснована у 2016 році, агенція швидко здобула репутацію завдяки своєму інноваційному

підходу та прагненню сприяти зростанню та розвитку креативної сфери.

Завдяки спеціалізації на консалтингових послугах, продажах сучасного мистецтва та управлінні культурними проектами, «ТУАШО» пропонує своїм клієнтам персоналізовану та індивідуальну підтримку. На додачу до своїх основних послуг, «ТУАШО» також вирізняється своїм підходом до співпраці та розгалуженою мережею контактів у галузі. Агенція налагодила партнерство та розвиває відносини з різноманітними культурними інституціями, включаючи музеї, галереї та фестивалі, щоб створювати можливості для митців та сприяти розвитку креативного сектору. Загалом, проактивний та інноваційний підхід Туашо у поєднанні з прагненням розвивати партнерства та співпрацю сприяли її успіху та зростанню у креативному секторі. Продовжуючи розвиватися та розширювати свої послуги, агенція готова зробити значний вплив у цій сфері та підтримати постійний розвиток індустрії.

Таким чином, у 2016 році молода організація на чолі з Анною Аветовою представила роботи сучасного українського художника Степана Рябченка. Анна Аветова — українська артменеджерка, кураторка та засновниця артагенції «ТУАШО». Закінчила Національну академію керівних кадрів культури та мистецтв, а також Національну академію образотворчого мистецтва та архітектури. Працювала директоркою у «Mironova Gallery» та креативною директоркою Київської міської галереї мистецтв «Лавра», реалізувала низку успішних проєктів, таких як «Середовище проживання. Маніфест 2020» у партнерстві зі Світовим фондом природи WWF Україна, «Інверсія пам'яті» та інші. В рамках цих виставок презентувалися роботи видатних українських художників, скульпторів та фотографів. У своїх кураторських практиках Анна тісно взаємодіє з екологічними проблемами, емоційною свободою, проблемами мови та спілкування, міждисциплінарними підходами. Також Анна присвячує більшу частину своєї діяльності престижним артярмаркам, беручи участь в Art Market

Budapest, Kyiv Art Fair, Volta Basel, Kyiv Photo, Photo Basel Berlin, Un(fair) Milan, Photo LA та Cadaf. Представляючи таких художників як Роджер Баллен та Борис Михайлов на цих всесвітньо відомих заходах. Крім того, займається дослідженнями та аналізом ситуації на ринку мистецтва, пише статті, виступає з доповідями та бере участь у публічних дискусіях. Також досліджує цей предмет у своїй дисертації на здобуття наукового ступеня доктора філософії в Інституті проблем сучасного мистецтва у Києві та в Університеті Базеля.[1]

На думку Анни репрезентація сучасного українського мистецтва на світових майданчиках недостатня. Український ринок перебував у дефіциті власних діячів культурного сектору. Починаючи від кураторів та ефективної роботи менеджерів та завершуючи успішною роботою галерей. [38] «Європейська спільнота проявляє інтерес до нашого мистецтва, готова допомогти в розвитку, ділитись досвідом, ось чому нам так важливо підтримувати з ними діалог. Наша агенція працює над тим, щоб у молодих художників з України була можливість представляти свої роботи на таких масштабних ярмарках як Art Market Budapest, тому що від перших, маленьких кроків художників тут, у Європі, залежить майбутнє українського артринку», — говорить голова агенції «ТУАШО», Анна Аветова.[5](Додаток 1)

Степан Рябченко - відомий український медіа-художник, який народився в 1987 році в Одесі. Він став членом Національної спілки художників України у 2010 році та закінчив Одеську державну академію будівництва та архітектури зі ступенем магістра архітектури в 2011 році. Родина Рябченків відома в Україні своїми художніми досягненнями, зокрема батько Степана, Василь Рябченко, є відомим українським художником та ключовим представником Нової Української хвилі.

Митець досить багато працює в галузі цифрового мистецтва та концептуальної архітектури. Його доробок охоплює також скульптуру, графіку та світлові інсталяції. Особливою характеристикою його творчості є

його фокус на межі між реальним та віртуальним світом, а також на новій природі мистецтва. Він відомий своїми монументальними роботами та відео-інсталяціями, де він створює цифровий всесвіт зі своїми героями та міфологією, а також візуалізацією неіснуючих образів, таких як комп'ютерні віруси, електронні вітри, віртуальні квіти, тощо.[6]

У 2020 році Рябченко став головним куратором творчого об'єднання «Арт Лабораторія»[2] та автором ідеї та куратором масштабної міжнародної виставки у віртуальному просторі «Strange Time», яка була запущена під час карантину у зв'язку з епідемією COVID-19. Проєкт, який створив Степан Рябченко, «Strange Time», є одним з найбільш амбітних проєктів в історії сучасного мистецтва. Його концепція полягає в створенні віртуального простору, який поєднує у собі цифрове мистецтво, концептуальну архітектуру, скульптуру, графіку та світлові інсталяції. Проєкт здатен підтримувати постійний розвиток, завдяки його здатності поповнюватись новими роботами від художників з усього світу.

Степан також брав участь у багатьох виставках і проєктах, які привернули увагу відомих світових музеїв та галерей. Наприклад, у 2020 році він був запрошений представити Україну на міжнародній бієнале Changwon Sculpture Biennale в Південній Кореї. Крім того, у цьому ж році його роботи були виставлені на міжнародному артфестивалі в Саудівській Аравії та на Ехро 2020 в Дубаї, де він також представляв Україну. Сьогодні Степан Рябченко продовжує працювати над новими проєктами, досліджуючи межі мистецтва та віртуального світу.

Сучасне діджитальне мистецтво надає неймовірних можливостей транслювати та переосмислювати досліджені речі в новій віртуальній реальності. Надаючи нового бачення, Степан звернувся до теми людського життя метафорично заклавши цей образ у роботу «Ковчег», що пливе в неосяжному та безмежному океані крізь простір та час. Човен у свою чергу підпорядковується чотирьом роботам, що уособлюють в собі значення вітру.

«Роза вітрів» - це графічне зображення, яке показує розподіл напрямку та швидкості вітру в певному місці протягом певного часу. Зазвичай, роза вітрів складається з кругової діаграми, розділеної на секції, що показують частоту та інтенсивність вітрів, що дмуть з різних напрямків. Довжина кожної секції відображає частоту вітрів з певного напрямку, а кольори або штрихування можуть використовуватися для позначення швидкості вітру. Так само і в роботі художника. Ми маємо змогу спостерігати за змінами, що в свою чергу матимуть безпосередній вплив на маршрут корабля. Так само і в житті ми керуємося обставинами, які складаються та обираємо найзручніший для подорожі маршрут.

Цифровий живопис Степана Рябченка є мистецтвом нашого часу, яке завдяки своїм технічним параметрам та впізнаванній естетиці універсально спілкується з глядачем. Його дивні форми, які повивають між небом та водою, згинаються та простягаються, переплітаючись, щоб утворити нові зв'язки. Це своєрідна ілюстрація різноманітності та швидкості сучасного світу, а також можливих взаємодій та партнерств в ньому. Художник залишається одним з найбільш відомих українських медіа-художників, який вносить вагомий внесок у розвиток світового мистецтва.

Картину Рябченка «The Ark» є яскравим прикладом його використання символів для дослідження глибоких тем. Картина зображує Арку, яка пливе на безмежному океані часу, керована як спокійними, так і бурхливими вітрами. . (Іл.1-4) Арка - це багатогранний символ надії та спасіння, що представляє обіцянку, що довгий шлях та мандрівка приведуть до відповідей, додому та до справжньої сутності нашого буття. [3;16;38]

3.2. Активізація діяльності "Арт маркет Будапешт" по представленню українських художників на європейському арт ринку у 2021 році.

В цьому розділі ми розглянемо презентацію інституції «ТУАШО» на Будапешт арт маркеті з груповим проектом молодих українських художників, яка відбулася під час пандемії COVID-19.

Пандемія COVID-19 суттєво вплинула на артринок світу. Закриття галерей та музеїв, обмеження діяльності виставок і заходів призвели до зменшення фізичної активності на ринку. Однак, художники та галереї швидко адаптувалися, переходячи до онлайн продажів мистецтва. Вони використовували платформи в інтернеті та соціальні мережі для представлення та продажу робіт. Зростання онлайн торгівлі стало помітним явищем. Зміни в економіці та споживчому підході також вплинули на артринок, змінюючи попит на деякі види мистецтва. Крім того, пандемія викликала переосмислення значущості мистецтва та його ролі в суспільстві. Художники використовували мистецтво як засіб виразу своїх думок та емоцій, рефлексували над впливом пандемії на світ. Водночас, багато масових подій та аукціонів були скасовані, що призвело до змін у традиційних каналах торгівлі мистецтвом.[37]

Однак ярмарка в Будапешті не підлягала скасуванню. Відповідно до правил Угорщини люди не дотримувалися масочного режиму та дистанції, ПЛР-тести перевірялися лише при переході кордону з Угорщиною. Жодних норм перевірки для відвідувачів та учасників ярмарки застосовано не було.

У 2021 році на ярмарку у Будапешті галерея «ТУАШО» представила груповий проєкт восьми молодих українських художників. На стенді були представлені роботи художників: Анжеліки Гончар, Євгена Ткаченка, Жаннет Подобед, Олексія Щербака, Валерії Вертій, Олександра Гребенюка та Дмитра Каштальяна. Виставковий простір, розміром 30 метрів, дозволив вмістити 27 творчих робіт, що включали в себе скульптури, графіку, олійні

та акрилові полотна, а також інші твори, виконані в різних техніках. Таким чином підбір робіт зміг продемонструвати глядачам широкий спектр робіт та різних митців, що зробило стенд привабливим навіть до самих вибагливих глядачів.[9]

У порівнянні з попередньою презентацією Степана Рябченка у 2016 році, команда «ТУАШО» виконала всі необхідні підготовчі процеси і врахувала отриманий досвід від попередніх презентацій.

Кураторами стенду від галереї «ТУАШО» були артменеджери Андрій Мирошниченко та Дар'я Кожевникова, які відповідали за організацію та презентацію виставки під час роботи на ярмарці. Андрій Мирошниченко, який працює менеджером і куратором у відділі сучасного мистецтва Мистецького арсеналу, є перекладачем, редактором та дослідником культури. На момент проведення ярмарку він займав посаду менеджера мистецтва у галереї «ТУАШО». Він також має ступінь магістра культурології, отриманий в Національному університеті «Києво - Могилянська академія».

Проект галереї «ТУАШО» вразив відвідувачів ярмарку своєю творчістю, різноманітністю стилів та технік, які були представлені на нашому стенді. Таким чином, інтерес відвідувачів до ярмарку значно зріс і створив можливість розширити коло потенційних глядачів та любителів мистецтва. Вони також провели роботу з аудиторією, організувавши екскурсії стендом та презентації окремих робіт для зацікавлених глядачів. В цій частині роботи ми розглянемо митців чий роботи привернули найбільше уваги глядачів за власним спостереженням Кожевникової Дар'ї та Андрія Мирошниченка. А саме розкажемо детально про роботи Олексія Щербака, Дмитра Каштальяна, Анжеліки Гончар та Олександра Гребенюка та Жаннет Подобед. Ми розглянемо їх більш детально, оскільки саме їх роботи привернули до себе більше глядачів та деякі з них були продані під час самого проведення ярмарку.

Продовжуючи розкриття даної теми ми переходимо до детального розгляду молодого художника - Олексія Щербака. Художник народився у 1997 році в Чернігові, Україна. Він з раннього дитинства захоплювався малюванням, надихаючись мультфільмами, іграми та коміксами. У 2012 році Олексій вступив до Київського державного художнього училища імені Тараса Шевченка, а в 2015 році до Національної академії образотворчого мистецтва і архітектури України (НАОМА), факультету станкового живопису (2015-2017), а пізніше – факультету вільної графіки (2017-2019). Олексій працював скетчером коміксів для філії «Fireclaw» та розробляв ілюстрації до коміксів «Will». Також він ілюструє книги для видавництва «Nebo Booklab Publishing».

Спеціально для участі у ярмарці Олексій підготував дві абсолютно нові роботи під назвами «Gustav» та «Sleeping Girl» виконані у змішаній техніці. Обидві роботи виконані на полотні, однак характери та образи робіт відрізняються за своєю тематикою та характером виконання. Стилістика робіт зберігається в одному ілюстративному ключі, який трансформується у нове бачення та відчуття роботи на полотні. [15]

Робота «Gustav» зображає абстрактну постать у плащі, що стоїть у анфас до глядача розвернута праворуч. Виконана у змішаній техніці, розміром 120 на 100 сантиметрів. (Іл.5)

Ця робота привертає увагу та водночас створює враження певного відсторонення. Коли немає погляду головного героя, а за основні дії та ідею - відповідають деталі. Все, що важливо знати приховано в дрібницях, так само і в цій роботі. Ми не можемо висловити особливого бажання розглядати плащ, який прикриває головного героя, однак, ми маємо сильне бажання дізнатися, хто ховається за капюшоном. Інтерес, який був створений автором надає бажання розмірковувати та спостерігати за деталями.

Картина виконана олійними фарбами на полотні розміром 120x100 сантиметрів. Обличчя героя повністю приховане плащем, як і в цілому усе

тіло, єдине, що свідчить та проявляє тілесність в цій роботі - долоні. Вони не пропорційні до цілої фігури, а скоріше нагадують дитячі ручки, що тримаються на м'якій лінії умовних рук, що пророблені маркером та прописані темним жовтим кольором з додаванням елементів прописаних маркером. Форма рук зависла у повітрі у стані руху, неначе зафіксована під час процесу ліплення з глини.

Біля рук розташовується, неначе, тільки створена фігура маленької пташечки, що сильно нагадує горобчика. Пташка, що легко виходить за рамки та прагне до свободи. Ця пташка виконана дуже ілюстративно, нагадує ескізний варіант при підготовці до основного малюнку. Вона експресивна та водночас голосна - надає звучанню цій роботі, динаміки та слугує акцентним моментом в з точки зору побудови композиції. Складається враження, що через декілька секунд горобчик полишить простір полотна та перейде у реальний вимір з гучним пташиним щебетанням.

В лівій частині полотна розміщений залитий білим кольором елемент, який візуально нагадує ноту. З цього елемента виходить райдуга, що в поєднанні з залитою білим кольором нотою, за словами автора, символізує течію часу, яку не бачить постать, оскільки зайнята створенням нової живої сутності - горобчика.

Центр цієї композиції - тіло Густава, прописане в прохолодних зеленуватих тонах з додаванням теплих жовтих та червоних кольорів. Від ковпаку, що ховає персону, виходять декілька тонких, паралельних одна одній ліній. Вони призводять до думки, що персонаж промовляє щось потаємне або має якісь настанови при створенні пташки. Так наш погляд, використовуючи пряму лінію переходить безпосередньо до пташки та долоньок, які її створюють. Від долонь ми плавно повертаємося поглядом до м'яких ліній рук. Постать самої фігури, а саме тіло, поділено на верхню та нижню частини. Реалістично виконаний плащ поділяє прописаний графічно, більш просто, розрив однієї фігури. По периметру роботи промальовані кола

на світлому, майже білосніжному тлі, вони надають зору можливість візуального заглиблення, створюючи додатковий вимір. Поєднання графічності, вираженої лініями та частинами проробленими маркером та олівцями, дуже природно виглядає на фоні живописного виконання центральної фігури.

Наступна робота, цього автора, до якої ми звертаємося роботі це - «Sleeping Girl». Картина виконана олійними фарбами на полотні розміром 120x100 сантиметрів.

Ця робота магнітично впливає на глядача та заворює погляд. Пробуджує емоційне захоплення та інтерес, хочеться зупинитися та подивитися на те, що бачить головна героїня роботи. Побачивши її вперше нам захотілося стати стороннім глядачем та передивитися історію її життя. Складається враження, що дівчина прибула з іншого виміру та може розказати більше про інший світ та його реалії, про перешкоди, навчання та проблеми, які турбують її. Можливо, вона може розказати навіщо їй зброя в руках та від кого їй необхідно захищатися.

За словами художника ця робота присв'ячена моменту пробудження після сну. Він мав можливість зафіксувати момент пробудження після сну своєї дружини Валерії Вертій, коли вона тільки прокинулася, але ще перебувала у царстві морфея та бачила сни. Олексій зафіксував цей стан, та передав його за допомогою містичного образу фантастичної дівчини-воїтельниці.(Іл.6)

На мою думку, персонаж зображений на цій картині, наче перебуває у трансі, на межі декількох світів. Ця таємничість манить, трохи насторожує та чарує одночасно. Цікаво спостерігати і водночас хочеться долучитися до її марення. Складається відчуття, що глядач підглядає за певним таїнством наче у кіно або казці, коли ви читаєте книгу і можете чітко уявити, як саме має виглядати сцена та персонажі про яких ви тільки що читали.

Портретна робота прямокутного формату зображує портрет молодої

дівчини-ельфійки, що стоїть з піднятою головою догори. Фігура розташована на однорідно виконаному, неначе залитому ніжним голубим кольором тлі, що не відволікає око глядача від самої головної героїні.

Дівчина-ельфійка зображена в довгій приталеній сукні. Її спідниця виконана в блакитно-зеленуватих кольорах таким чином, що мимоволі нагадує шовк, драпування якого затемнюються донизу. По центру спідниці, трохи нижче від поясу розташовується невеликий бант, що виконаний з такого самого матеріалу. Основна частина корсету виконана в графічній формі зображення. На залитій охристою фарбою кольорі художник розмістив обережно промальовані графічні лінії. Пояс юбки поєднується з круговими лініями корсету, який не піднімається вище лінії грудей та водночас ці овалоподібні форми надають тривимірності зображенню. З колового водвороту графічних ліній поступово виростає та підіймається в сторону шиї ще декілька графічних ліній, що нагадують рослинні мотиви, неначе якась рослина або енергія проростає з самої середин ельфійки. Завершується корсетна частина рукавами виконаними у формі великих ліхтариків, що за тоном поєднують жовтуватий корсет та блакитнувату спідницю, надаючи гармонійний вигляд для цього візуального образу.

Тіло дівчини, що спить знаходиться в стані розслаблення та в стані готовності до дій водночас. Її ліва рука повністю розслаблена та спокійно лежить опущена на спідницю, коли права рука, одягнута у високу однотонну фіолетову перчатку, міцно тримає меча. Неначе в будь-який момент готова боронити себе від небезпеки. Риси обличчя зовсім спокійні, єдине, що надзвичайно привертає увагу - розплющені очі, що світяться ледь білим світлом.

Тло виконано в одному відтінку ніжного, блакитного кольору. У лівому верхньому кутку присутній напис друкованими англійськими літерами: «Ergaayzx trip, journey of one girl sleeping for a lounge time». Цей підпис свідчить про бажання художника наптовхнути глядача на певну думку та

пошук гіпотетичного підтвердження або суперечки з ідеєю, закладеною в цю роботу. Водночас, хочу звернути увагу, що у правій частині, за спиною дівчини присутнє графічно відображене крило летючої миші, в той час як позаду лівої частини зображені графічні, рівно проведені лінії, що візуально створюють певну глибину зображення.

Таким чином обидві роботи виконані за аналогічним принципом в однаковій манері. Роботи Щербака розкриваються поступово, шар за шаром, і глядач поринає у світ його художнього бачення. Використовуючи олійний живопис, різнобарвні олівці, лайнери, акварель на папері та холстах, автор створює емоційно-естетичні оповіді. Графічні візерунки, що увінчують реалістичні зображення героїв забарвлених кольором емоцій на полотнах, влітаються у цю історію. Приваблива кольорова гама прохолодних блакитних, фіолетових та жовтуватих відтінків формує настрій персонажів, передає їх емоції та відчуття за допомогою тонування та різної насиченості. Графічні елементи відіграють оповідну роль, розшифровуючи кольори та історії оживлених персонажів та передаючи стан душі та почуття.

Наступний художник, чії роботи привернули увагу багатьох поціновувачів мистецтва - це Дмитро Каштал'ян. Діма Каштал'ян (народився у 1988 році) є відомим сучасним художником, який прославився своїм оригінальним стилем і технікою. Він розробив методику, яку він називає «дотворком», використовуючи елементи пуантилізму та стіплінгу. У своїй творчості він зосереджується як на чорно-білій, так і на кольоровій графіці, стріт-арті та ілюстраціях. Протягом понад 10 років він присвятив себе малюванню, розпочавши з класичного графіті.[26]

Головним правилом, якому Діма Каштал'ян приділяє особливу увагу у своїй роботі, є чесність і відчуття відповідальності перед глядачем. Він вважає, що мистецтво є надзвичайно важливою складовою людського життя і потребує пильного та осмисленого ставлення. Кожна його картина відображає його внутрішній світ, його емоції, життєву позицію та принципи.

Він малює лише те, в що щиро вірить і вважає важливим, навіть якщо це не популярно або не прийнято загалом.[26]

Діма Каштал'ян вірить у потужний вплив мистецтва на людей, і він розуміє, що цей вплив залежить від творців і тих, хто презентує твори мистецтва перед публікою. Перед створенням нової роботи він докладно продумує ідею, послання та художні засоби, якими він буде виражати свої думки. У своїй творчості він завжди піднімає актуальні питання як для сучасного суспільства, так і для кожної окремої особистості. Він часто використовує відомі об'єкти, надаючи їм нестандартну форму та символічне значення, з метою звернути увагу на важливі питання. Діма Каштал'ян також намагається сформулювати і підтримувати свій власний фірмовий стиль у кожній своїй роботі.

Для підсилення враження від його творів, він використовує великі формати та докладно проробляє кожну деталь. Це спонукає глядачів затриматися перед картинами, ретельно розглядаючи їх і оцінюючи масштаб роботи, а також зусилля, вкладені в її створення. Крім того, при створенні нових робіт, він завжди прагне перевершити себе, роблячи кожну наступну роботу кращою та цікавішою за попередню, тим самим розвиваючи свої художні навички.

Діма Каштал'ян вбачає своє мистецтво як засіб підняття важливих суспільних питань і стимулювання думок та роздумів у глядачів. Він розуміє, що мистецтво може впливати на свідомість людей і спонукати до змін. Тому він завжди прагне створювати роботи, які привертають увагу до актуальних тем і викликають емоції та роздуми у глядачів.[26]

«У кожної людини існує бездонний потік думок, емоцій та сумнівів. Іноді, для того, щоб прийняти просте рішення, зробити крок вперед або просто сказати кілька слів, людині потрібно докласти зусиль, розглянути всі можливі варіанти і наслідки у своїй уяві та подолати внутрішні бар'єри. Все людське життя повне серйозної внутрішньої боротьби. Це не завжди видно,

але кожен з нас знає, що це таке. Ця боротьба, ймовірно, важливіша за її зовнішній прояв. Як кажуть, кожна дія - це лише вершина айсберга, і його основна частина знаходиться поза оглядом, в глибині внутрішніх битв».[26]

Далі пропоную розглянути роботу під назвою «Бурякове королівство» виконану в авторській техніці розміром 100 на 70 сантиметрів. (Іл.7) На цій роботі на першому плані розмістився посапаний город розділений річкою. В правому нижньому кутку стоїть пальма в горщику, в пальмовому листі знаходиться око, що дивиться прямо в центр композиції.

На стовбурі пальми розмістили лева, який як мавпа висить на дереві. Біля дерева стоїть людиноподібна фігурка, яка за допомогою свого спеціального обладнання на спині переносить великий буряк з обличчям. Посередині переднього плану, на річці пливе човен з людиною, що керує ним та морквою всередині. Постать стоїть спиною до глядача, нахилившись у сторону ув'язненої моркви, що лежить на дні човна, розвернута обличчям до глядача.

В лівій нижній частині городу двоє чоловіків спеціальним приладдям витягають великий буряковий овоч з землі. В центрі композиції розташована гігантська фігура Буряка, що своїм обличчям розвернутий ліворуч, а очі дивляться прямо в око, розташоване на пальмі. Волосся нагадує французьку перуку XVIII століття - кучеряві пасма поділені пробором по центру голови овоча. З самої голови стирчать декілька великих листів і на них знаходяться декілька равликів. Тіло гіганта оточене огорожею, по центру біля воріт чергують вартові.

На задньому плані простягається гірський пейзаж. Ліворуч під горою, на полі стоїть стадо жирафів у яких замість голови пальмове листя. Гори в цій частині дуже високі та стрімкі. Ліворуч, в протилежному краю зображення ми бачимо вже гору меншою за розміром. Діагональ, яку можна провести біля лінії горизонту від однієї гори до іншої створює відчуття перспективи та простору.

Метою цієї роботи є дослідження диктатур, необмежених повноважень самого уряду, придушення свободи та вираження будь-якої незгоди. Створена в 2019 році.

Ця історія виражена за допомогою метафори бурякового городу змушує вас задуматися про політичну систему, яка прагне абсолютної влади та пригнічує свободу та розуміння. Художник прагне показати наслідки необмеженої влади, де самозбереження та безкарність призводять до руйнування та насильства.

Ця робота є нагадуванням про важливість свободи слова, свободи вираження думок і захисту прав людини.

Кожен крок до свободи, кожна висловлена думка, кожна дія проти несправедливості приносить світло темряві. Історія Королівства Буряків нагадує нам про необхідність боротися за справедливість, протистояти тиранічному тиску та зберігати владу народу. Вона закликає нас бути свідомими громадянами, які цінують свободу, демократію та рівність.

Переходячи до наступного митця ми розглянемо роботи, що привернули доволі багато уваги від відвідувачів віком до 35 років, здебільшого чоловічої статі, дітей та підлітків. Ми звертаємося до робіт Олександра Гребенюка. Всього на стенді було представлено 5 робіт цього художника, але в цій роботі я вважаю за потрібне розібрати роботи, які стали найвизначнішими для глядачів.

Олександр Гребенюк народився у 1982 році і виріс у Донецькій області на сході України. У 1999 році він вступив на архітектурний факультет, оскільки там, крім профільних предметів, йому дали можливість вивчати основи рисунку, композиції та історії мистецтва. Після закінчення навчання у 2005 році Олександр розпочав довгий пошук своєї ідентичності в світі загалом і зокрема у світі мистецтва. Цей пошук був важким, оскільки в його оточенні практично не було художників і людей, пов'язаних з мистецтвом.[13]

Протягом певного часу Олександр активно займався мурал-артом. Він заробляв на життя, виконуючи багато невеликих замовлень, оформлюючи інтер'єри і малюючи ілюстрації. Його життя зазнало різкого зміщення після того, як у 2014 році російське вторгнення в Україну почалося, і він переїхав до Харкова. В цьому місті Олександр знайшов багато однодумців і нарешті потрапив у мистецьке середовище. Він придбав друкарський верстат і отримав доступ до графічної майстерні в Академії мистецтв. Він також багато малював з натури. У 2018 році він переїхав до Києва, де мав свою майстерню і займався багато творчою роботою. Відтоді його увага була скерована на традиційні види мистецтва, зокрема олійний і акриловий живопис, кераміку та друковану графіку.[22]

У столиці він знайшов плідне середовище для свого творчого розвитку. Олександр створив собі особисту майстерню, де займався мистецтвом і вдосконалював свої навички. Він розробляв нові техніки та експериментував з різними матеріалами, надихаючись культурою та атмосферою міста.

Особливу увагу Олександр приділяв олійному живопису, де він використовував багат шарову техніку, наносячи фарби тонкими шарами, щоб створити глибину і реалістичність у своїх полотнах. Він відтворював різні сюжети, від пейзажів до портретів, даруючи глядачам емоційні враження і провокуючи їх роздуми. Крім того, Олександр пристрасно захоплювався керамікою, створюючи унікальні вироби ручної роботи. Він вміло поєднував традиційні техніки з сучасними експериментами, втілюючи свої ідеї у витворах мистецтва з глини.

Крім живопису і кераміки, Олександр також досліджував друковану графіку. Він використовував різні техніки, включаючи ліногравюру та трафаретний друк, для створення графічних робіт з унікальною композицією та глибоким значенням.

Його творчість отримала визнання і відзнаки на виставках і конкурсах. Олександр продовжував розвиватися і завжди шукав нові способи виразити

своє мистецтво та вдосконалювати свої творчі навички. Він завжди вірив у силу мистецтва як засобу комунікації і способу вплинути на світ навколо себе. Олександр виявився прикладом того, що навіть у невігідних умовах та недостатку ресурсів можна розвиватися і досягати високих результатів. Його вольова сила, постійне самовдосконалення та пристрасть до мистецтва допомогли йому перетворити свої мрії на реальність. Сьогодні Олександр продовжує творити у Києві, надихаючи інших своїми роботами та сприяючи розвитку мистецтва в Україні. Його шлях є нагадуванням, що пристрасть, відданість і самовираження можуть привести до досягнення високих цілей навіть у найскладніших обставинах.[26]

В цій частині ми розглянемо роботу, що привернула найбільше уваги глядачів молодого віку та середнього віку. Переважна більшість аудиторії, що цікавилася цими роботами - це чоловіки середнього віку та підлітки. Робота «Риба та хлопчик» виконана у 2019 році олією на лляному полотні розміром 110 на 70 сантиметрів. Вона сповнена містичності, загадковості та недовомленості. Коли ми на неї дивимось, то складається враження, що ми мимоволі стаємо глядачем чогось забороненого та незвичайного. Це не буденна сцена з життя, а якийсь магічний ритуал чи провидіння. Залученість хлопчика у містичні розмови з повним місяцем, його поза рук в якій він тримає зловлену рибу - все це заворожує та насторожує водночас.

На ній зображено, як хлопець з поголеною головою та без очей, з пустими чорними зіницями, стоїть у водоймі біля берега, та зловивши рибу уважно дивиться на повний місяць. Його ноги зігнуті у колінах, тулуб нахилений вперед до глядача. Обома руками перед собою він тримає за голову рибу, що намагається вирватися з його рук, це видно по тому, як активно вона б'є хвостом в повітрі над водою.

На передньому плані з правого та лівого країв роботи розташувалися ледь прописаний очерет. Праворуч одна очеретинка простягається від самого низу до гори, а ліворуч у воді стирчить друга очеретинка, що за висотою

трохи вище від коліна головного героя. Передній план повністю зайнятий водою, очеретинки відіграють роль театральних куліс, що плавно переводять погляд глядача на головну сцену.

На середньому плані - в центрі композиції розташований рибак у рожевій сорочці, підкатаних вище коліна коричневих брюках. Обличчя розвернуте ліворуч від глядача в сторону повного місяця, заморожено вдивляється в небосхил та ледве посміхається. Виникає відчуття, що місяць промовляє до хлопчика, а той у відповідь уважно дослухається до розповіді з нічного неба. Не дивлячись на зміну фокусу уваги, руки рибачка не розчіпаються, а все так само міцно тримають улов. Здебільшого, фігура виконана в теплих та навіть гарячих кольорах. Рожева сорочка підтримує теплий тон обличчя, що контрастує з порожніми - чорними зіницями. Акценти теплої червоної на ліктях збалансовують холодні, тілесного кольору коліна, що стоять у воді. Таким чином вся фігура контрастує з навколишнім середовищем, що виконана в блакитних, сірих кольорах, що в свою чергу створює відчуття прохолоди та емоційного смутку. (Іл.8)

На задньому плані розмістився природний пейзаж, що плавно завершує водний простір роботи. Водойма увінчається алеєю високих дерев, що в свою чергу мені нагадують тополі. Їх висота плавно зменшується від лівого краю картини до правого, що створює ефект додаткової глибини та перспективи в роботі. Над деревами, в безхмарному небі, розмістився повний місяць. Від нього ми можемо провести діагональ до центру композиції - обличчя головного героя.

Друга робота, яку ми розглянемо це «Зустріч» виконана у 2020-2021 роках олією на льняному полотні розміром 105 на 65 сантиметрів. В цій роботі для нас є очевидним посилення на ядерний вибух, що стався в Хіросімі та Нагасакі.

Стилістика роботи, яка нагадує японську мультиплікацію або аніме,

може бути цікавим вибором для вираження такої теми. Великі очі, які часто присутні у персонажів аніме, можуть символізувати шок, страх або неповноту вираження почуттів перед величезною силою ядерних вибухів. Хоча вони можуть бути відсутні в даній роботі, ви можете уявити, що вони є частиною контексту. Тема катастрофи і ядерних вибухів завжди змушує нас задуматися про наслідки та потенційну загрозу, яку вони несуть. Враховуючи сучасний контекст 2023 року, ця тема стає ще актуальнішою, оскільки нагадує про необхідність збереження миру і зменшення ризику використання ядерної зброї. Історія ядерної зброї показує, що її застосування призводить до страшних наслідків. Тому робота, яка змушує нас задуматися над причинами виникнення та контролем такої сили, має важливе значення. Вона нагадує нам про необхідність працювати над заборонаю ядерної зброї, збереженням миру та пошуком альтернативних шляхів вирішення конфліктів.

На картині зображено двоє лисих, безоких персонажів на тлі ядерного гриба. Їх тіла розгорнуті до центру роботи та нагадують цифру 5 - з підтиснутими трохи колінами, майже рівними торсом та руками, що тягнуться вперед і водночас утворюють композиційний вузол в центрі роботи. Права та ліва фігури майже ідентичні, єдиною відмінністю можна назвати довжину блакитних штанів: на правій фігурі - штанина, що знаходиться ближче до центру укорочена та нагадує шорти, в той час інша штанина нагадує довгі штани; у фігурі ліворуч штани однакової довжини. (Іл.9)

На передньому тлі зображення завислі у повітрі фігури, на задньому тлі зафіксований вибух ядерної зброї у формі гриба на тонкій ніжці, що від самого низу полотна простягається догори й утворює таку собі велетенську шапочку на самому верху роботи. Вибух виконаний у ніжному, теплому фіолетовому кольорі, позаду нього чорним кольором залитий третій план.

Світло в цій роботі не має якогось конкретного джерела, різні частини

тіла підсвічені по різному. Частково можемо виявити джерелом світла і сам вибух, однак він не пояснює кожну тінь на обличчі та ногах наших героїв. Світлові ефекти створюють театральну контрастність, що додає роботі драматичності та виразності.

Загалом, ця робота може інтерпретуватися зовсім по різному, однак факт того, що вона стала однією з найцікавіших для глядачів ярмарки залишається невід'ємним. Варто зазначити, що цією роботою здебільшого цікавилися молоді люди чоловічої статі та діти, підлітки. Вони могли стояти до 30 хвилин біля роботи та роздивлятися, що зовсім не характерно для такого масштабного заходу. Це дає змогу оцінити емоційний вплив на глядачів.

Далі ми перейдемо до мисткині, чії роботи викликали загальний резонанс та захоплення публіки. Гончар Анжеліка Олександрівна - художниця з Києва, народилась в 1989 році. У 2012 році закінчила Дніпровський театрально-художній коледж зі спеціалізацією художник театру. Мисткиня живе та працює в Києві.

Художниця працює з темами тілесності, фізичних травм, пластичної пам'яті, толерантного сприйняття краси та гармонійного життя з недосконаlostями і труднощами. Учасниця персональних та групових виставок в Україні.

У своїх роботах Анжеліка піднімає тему неминучості смерті та страждання. Її інсталяції нагадують про крихкість нашого існування і ставлять запитання про те, що чекає нас після смерті. Вона не дає прямої відповіді на це питання, але глядач бачить його вже за межами полотна. Це дає можливість досягти розуміння, відчуття та усвідомлення.

Важливою складовою робіт Анжеліки є тема прийняття. Вони розповідають про толерантність і про те, що тіло, спотворене болем, стражданням чи хворобою, не перестає бути красивим. Художниця руйнує стереотипи про ідеальні канони краси і показує, що тіло є лише коконом. В її

роботах використовуються гіпсові зліпки тіла та частини тіла, що дозволяє не лише передати форму, але й змістовно підкреслити тему внутрішньої трансформації.

Анжеліка вірить, що метою художника є лікування переломів і надання можливості незламаному знову стати цілим. Для неї мистецтво є дослідженням заборонених тем і табу. Це дає можливість не лише художньо висловити свою думку, але й вплинути на глядача. На ярмарку було представлено декілька робіт Анжеліки Гончар, ми розглянемо ті роботи, що стали одними з найцікавіших для глядачів Будапештського ярмарку, а саме роботу «Schurf» та роботи з серії «Set».

Скульптурні роботи різної тематики виконані в одній техніці та в одному матеріалі - епоксидній смолі, однак мають зовсім різний сенс. Виглядають роботи естетично та візуально захоплюють око глядача, прозора смола створює відчуття скляної, чистої поверхні та водночас підсвідомо провокує звернути увагу глядача на об'єкт мистецької фіксації. Смола створює враження дорогоцінного оправлення для роботи, як вітрина для одягу люксового бренду і через таку перспективу дуже цікаво роздивлятися об'єкти розміщені всередині скульптури.

Перейдемо до роботи, що була придбана зі стенду в момент проведення ярмарку, а саме в останній день за годину перед закриттям. Робота «Schurf» складається з прямокутної прозорої форми в яку вміщені різноманітні об'єкти сучасного побуту, знайомі кожній людині. Тут ми знайдемо різноманітні за формою та кольором пігулки, кредитні картки, ключі, годинник, обручки, голку від крапельниці, цигарки, хрестик та плівку з фотографіями. Кожен з цих предметів слугує певним символом та знайомий більшості з нас. Своєрідний артефакт людського життя як глечики у Стародавній Греції, розказує про побут та життя людей за певних обставин у конкретний час. (Іл.11)

Художниця мала за мету передати саме такий посил в цій роботі, для

неї ці речі закарбувалися в елементи культурного розвитку, сучасні атрибути людського перебування на цій землі. На її думку, якщо археологи у майбутньому знайдуть цю роботу - артефакт, то вона зможе їм розказати про нашу з вами реальність та допоможе скласти картину нашої цивілізації та отримати інформацію в різноманітних аспектах нашого буття. Вони, тобто археологи, проникнуть у наші відносини, мрії, цінності, здоров'я, матеріальну культуру та навіть наші духовні та емоційні переживання. Археологічні розкопки майбутнього стануть унікальною можливістю для розкриття історії та складних аспектів людської природи в наш час.

Обручки, як символи об'єднання в шлюбі, розповідають про нашу постійну потребу у взаємному коханні та створенні сім'ї. Манекен та презервативи вказують на нашу свідомість щодо планування сім'ї та контролю репродукції. Кредитні картки та ключі відображають значення матеріального благополуччя та нашу залежність від доступу до ресурсів.

Годинники нагадують про нашу обізнаність з часом і строгість графіків, що стали невід'ємною частиною нашого структурованого способу життя. Пігулки та крапельниці свідчать про наше піклування про фізичне здоров'я та бажання покращити якість нашого життя.

Сигарети, віагра та касети з музикою дозволять археологам зрозуміти наші розваги та насолоду, а також культурні та розважальні звички. Хрестик та стрічки з фотографіями надають інформацію про наші духовні переконання, релігійні практики та способи збереження особистих спогадів.

Також повертаючися до наступних робіт представлених Анжелікою на стенді ми маємо помітити, що вони докорінно відрізняються за сенсовим навантаженням. Серія робіт «Set» представлена 3 роботами виконаними з епоксидної смоли та силіконових форм, що відтворюють різні частини тіла всередині прямокутної, прозорої форми.

Дивлячись на ці роботи, мимоволі згадується творчість Дем'єна Стівена Герста. Цей художник звертається до іншого ідейного навантаження та

розвиває інші теми, підіймаючи цілі дискусії стосовно своєї особистості.

Роботи Герста часто досліджують теми життя, смерті та крихкості існування. Він особливо відомий своєю серією робіт із зображенням законсервованих тварин, таких як акули, вівці та корови, занурених у формальдегід. Одна з його найвідоміших робіт - «Фізична неможливість смерті у свідомості живого», яка демонструє тигрову акулу, підвішену в резервуарі з формальдегідом.

Окрім інсталяцій з тваринами, Герст створив широкий спектр робіт, що охоплюють різні медіа, включаючи картини, скульптури, принти та інсталяції. Він часто використовує фармацевтичні препарати, медичне обладнання та інші повсякденні об'єкти у своїх роботах, щоб дослідити теми смертності, споживацтва та артринку.

Мистецтво Герста викликало значну полеміку та критичний дискурс, кидаючи виклик традиційним уявленням про мистецтво та піднімаючи питання про комерціалізацію сучасного мистецтва. Його внесок у світ мистецтва зробив його одним із найвидатніших і найвпливовіших художників свого покоління.

Порівняння на нинішньому етапі творчості цих двох митців абсолютно недоречне, однак ми можемо простежити частково візуальне вирішення та роботу з предметами та смисловим навантаженням, що підлягає детальному дослідження.

Повертаючись до самої серії, виконаної у 2020 році, то ми бачимо три силіконові форми, що повторюють форми губ та носу жіночого обличчя. Анжеліка Гончар розповідає нам про цивілізацію селфі.

З точки зору художниці, масова медійність може бути сприйнята як пастка, в якій ми застрягаємо, створюючи ідеальні образи себе, але втрачаючи співпереживання та індивідуальність. Завдяки ретуші, фільтрам та іншим функціям соціальних мереж, ми стикаємося з ідеалізованими та зміненими образами, які відповідають певним канонам краси.

Ці канони краси, нерідко створені штучно та неправдиво, породжують відчуття неприйнятності свого власного зовнішнього вигляду. Це може призводити до незадоволення своїм тілом, негативного самовизначення та нездорового ставлення до себе.

Соціальні мережі, хоч і покликані об'єднувати людей, стали прозорими стінами, за якими ховаються маски та справжнє.

У цифровій епосі, наші інстинкти та здатність до співпереживання можуть втрачатися, перетворюючи нас на рабів власних інстинктів. Замість спілкування та співчуття, соцмережі пропонують більш поверхнєве та образне сприйняття.

Творчість і дослідження смерті в цифровій епосі стають способом розкриття нашої індивідуальності та пошуку свободи. Соціальні мережі можуть створювати ілюзію рівності з Богом, але водночас можуть призвести до руйнування цього штучного світу. (Лл.10)

Висвітлення теми смерті та дослідження індивідуальності в цифрову епоху стають важливими завданнями, що допомагають зрозуміти та протистояти впливу соціальних мереж на наші життя.

Таким чином, скульптурні роботи Анжеліки Гончар стали важливим акцентом в побудові експозиції, розміщені в самому центрі стенду роботи, привертали увагу глядачів, затримуючи їх погляди на невеликих за розміром роботах.

Останньою в цьому розділі стане робота, яку придбали під час ярмарки, також в останній день проведення проекту. Це робота мисткині з Одеси - Жаннет Подобед.

Жаннет Подобед - художниця, яка працює в різних медіа. Її роботи мають на меті не створювати ідеалістичний образ особистості, а замість цього розкрити те, що знаходиться в глибинах людської природи. Вона цінує енергію, емоційні та духовні вібрації.

У своїй творчості Подобед використовує рух як важливий елемент. Вона вбачає, що рух розкриває вроджену незручність, притаманну людській природі, а також виражає емоції, первісну дикість і інстинкти, які переплітаються з нашою вразливістю. Рух також для неї є метафорою постійного пошуку людиною самої себе.

У роботах художниці лежать натхненні ситуації, які відображають почуття незаперечності та безтурботного споглядання. Вона поєднує ці ситуації з тонкими деталями дивних або ексцентричних елементів. Використовуючи внутрішню природу як предмет зображення і коментуючи повсякденну естетику, вона створює напружені особисті моменти, що виникають за допомогою правил і упущень, прийняття та відмови, заманюючи глядача у свій світ.

Застосовуючи абстракцію, Подобед впроваджує глядача у світ постійної рівноваги та інтервалу, які формують потік щоденних подій. Її роботи зображують моменти, які існують для того, щоб проникнути в людську природу, прояснити наше існування та знайти поетичний зміст всередині нас. Іноді ці роботи мають незвичайну красу, вони викликають візуальну спокусливість і разом з тим їхні складні верстви сенсу ускладнюють сприйняття.

Вона представила роботу «Унікальність» на стенді олійний, оплічний жіночий портрет розміром 120 на 100 сантиметрів.(Іл.12) Це одна з небагатьох робіт в її творчості, що виконані на полотні, адже здебільшого художниця працює з діджитальним мистецтвом та NFT - роботами.

На роботі представлений портрет жіночого обличчя на темному тлі з нереалістично видовженою шиєю. Підборіддя жінки піднято вгору, обличчя розташоване в напрямку правого краю роботи. На лінії переносиці художниця вирішує змінити реалістичне зображення та змішане мистецтво, зображаючи різноманітних комах та метеликів замість усієї верхньої частини обличчя та волосся. Акцентними фрагментами цієї роботи є чотири

різнокольорові метелики, що оточують жіночу постать праворуч та ліворуч від самої центральної фігури дівчини.

Роботи Подобед не спираються на відомі форми, а навпаки, їх деконструюють настільки, що зміст стає розмитим, а можливі інтерпретації робіт стають багатогранними. Наразі Жаннет Подобед проживає та працює в місті Одеса, Україна.

3.3. Актуальний стан співпраці українських художників на ярмарку «Арт маркет Будапешт» у 2022 році.

В цьому розділі ми розглянемо останню, на момент написання магістерської роботи, участь українських інституцій та художників у ярмарці.

У 2022 році участь у «Арт маркеті Будапешт» у 2022 році брали три українські організації: «ТУАШО», «Mironova Gallery» та «МУРН photography school».

«Цього року 116 експонентів із майже тридцяти країн на чотирьох континентах чекають на публіку з тисячами робіт у будівлі Válna Budapest», - Аттіла Ледзі, директор «Будапешт арт маркету» в інтерв'ю для Mandiner.[18]

Як ми могли бачити в попередніх розділах, участь у ярмарці від України брала лише одна інституція «ТУАШО», однак влітку 2022 року адміністрація «Будапешт Арт Ярмарку» звернулася до «ТУАШО» з проханням надати рекомендації українських галерей для участі на благодійній основі в «Арт маркет Будапешт». Це сталося у зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії в Україну.

Директорка галереї «TUASHO», Анна Аветова, відповіла на запит адміністрації «Будапешт Арт Ярмарку», надаючи рекомендації щодо «Mironova Gallery» та «МУРН photography school», з метою підтримки українського мистецтва. Враховуючи попередній досвід співпраці з цими установами, Анна Аветова гарантувала певний рівень мистецтва, який відповідає стандартам та рівню ярмарки.

Анна Аветова певний час обіймати посаду директора галереї «Mironova Gallery». Вона є однією з провідних сучасних художніх галерей в Україні. Роботи кращих українських та світових художників з усіх галузей сучасного мистецтва - живопису, скульптури, фотографії, інсталяції та відеомистецтва - є візитною карткою цієї галереї. Галерея співпрацює з визначними митцями

світового класу, такими як Девід Датуна, Оксана Мась, Анатолій Криволап, Девід Даунтон, Олег Кулік, Вільям Джон Кеннеді, Арсен Савадов, Роман Жук, Сергій Хай, Рецикл Груп, Олександр Дубовик та багатьма іншими. Активна виставкова програма, участь у міжнародних фестивалях мистецтва, підтримка молодих талантів та особлива особиста увага до кожного клієнта - основні складові діяльності «Mironova Gallery». «Mironova Gallery» регулярно бере участь у міжнародних ярмарках мистецтва (ViennaFair, Scope Art Basel, Scope Art Miami, Art Monaco, Art Hamptons, Art Huston), представляючи шедеври західних та українських авторів.

Головними пріоритетами діяльності галереї є активна виставкова програма, участь у міжнародних фестивалях мистецтва та підтримка молодих талантів. Галерея ретельно відбирає та представляє мистецькі роботи, які відзначаються високою художньою якістю та концептуальним значенням. Крім того, вона активно популяризує твори молодих художників, надаючи їм можливість показати свої роботи широкій аудиторії.

«Mironova Gallery» відіграє важливу роль у розвитку і популяризації сучасного мистецтва в Україні та за її межами. Шляхом активної участі у міжнародних виставках і ярмарках мистецтва, галерея встановлює зв'язки з іншими країнами та сприяє обміну культурними цінностями.

Одним із визначних аспектів діяльності «Mironova Gallery» є фокус на підтримці та просуванні молодих талантів. Галерея надає їм платформу для виставлення своїх робіт та знайомства з широким загалом, що сприяє їхньому професійному зростанню та визнанню. Крім того, галерея запрошує відомих художників, кураторів та видавців для проведення лекцій та майстер-класів, що допомагає розширити знання та уявлення студентів про світ мистецтва.

Важливим аспектом роботи «Mironova Gallery» є також встановлення довгострокових відносин з колекціонерами, галереями та профільними виданнями. Це дозволяє підтримувати інтерес до робіт художників, представлених у галереї та забезпечувати їхню активну участь у виставках та

продажах.

Завдяки своєму високому професіоналізму, міжнародному співробітництву та вмінню відбирати та презентувати твори високої якості, «Mironova Gallery» впливає на розвиток сучасного мистецтва, підвищує його престиж та привертає увагу як української, так і світової публіки.

За презентацію проєкту відповідала Гончаренко Анастасія Олексіївна, кандидат мистецтвознавства Інституту проблем сучасного мистецтва НАМ України, старший науковий співробітник. Також на стенді працювала Катерина Познякова - проєктна менеджерка благодійного фонду «Чорнозем Юкрейн».

На стенді галереї були представлені роботи таких митців: Олексія Іванюка, Наталії Корф-Іванюк, Артема Прута, Ігоря Коновалова, Євгена Репяшенка, Давіда Даунтона, Євгена Примаченка, Waone, Олександра Ляпіна, Дарі'ї Кандинської, Богдана Кухарського.

Варто звернути увагу на проєкт «UKRAINE is», що привернув найбільше уваги та мав декілька продажів під час проведення ярмарки. Мистецький проєкт від благодійної організації займається художнім розписом уламків техніки, техніки, різноманітної зброї та гільз різними художниками з усієї України.

У рамках зазначеного напрямку діяльності фонду, художники ставили питання про їхнє сприйняття сучасної України та надали їм можливість візуалізувати свої відповіді на гільзах. Гільза як символ сміливості та опору українського народу, що мужньо захищає свою землю, була обрана для цієї творчої експресії. Художники, використовуючи свій особистий стиль та техніку, отримали можливість передати свої уявлення про сучасну Україну через образ на гільзі, будь то шляхом відображення елементів зі своїх попередніх робіт, використання власної художньої техніки або створення чогось абсолютно нового. Процес візуалізації не мав жодних обмежень або заборон (розмір гільзи: висота 11,5 сантиметрів, ширина 2,7 сантиметрів).

Ці твори мають потенціал не лише як мистецькі об'єкти, але й як історичні свідчення. Вони здатні передати емоції, пов'язані з вражаючими подіями, а також спонукати до роздумів про війну, мир і роль мистецтва в контексті конфлікту.

Крім того, цей напрям може сприяти підтримці ветеранів та постраждалих від війни. Продаж таких робіт стає джерелом доходу для благодійних цілей, спрямованих на допомогу постраждалим у війні. Узагалі, мистецтво, створене на гільзах та уламках воєнної техніки, може мати велике значення як символ боротьби, показник національної ідентичності та спосіб вираження художніх ідей в умовах складної історичної ситуації.[25]

Також, хочу звернути вашу увагу на роботи художника Володимира Манжоса.

Роботи українського митця Володимира Манжоса, відомого під псевдонімом Waone Interesni Kazki, вирізняються своєю унікальністю та мають визнання в усьому світі. Вони характеризуються поєднанням деталізованої книжкової ілюстрації та монументального вуличного живопису. Манжос не обмежується одним жанром, але активно реалізує свої творчі задуми у живописі, графіці, кераміці, скульптурах та навіть використовує новітні технології для створення віртуальних проєктів. Його твори характеризуються фантазмагоричними образами, що поєднуються з іграми, простором та фізикою, а також альтернативними реальностями. У 2005 році Володимир Манжос спільно з другом утворив художній дует під назвою «Interesni Kazki». Їхні мурали, які відображали казкових персонажів, відрізнялися деталізованістю, плавними градієнтами, символікою та наявністю розповідей. Упродовж наступних 10 років дует активно подорожував, натхненними місцевими культурами та традиціями, та створював мурали, які відображали контекст місцевості. В наші дні їх яскраві сюрреалістичні роботи прикрашають стіни по всьому світі - від Австралії до

Мексика та від Сан-Франциско до марокканського Рабату. Починаючи з 2016 року, Володимир Манжос продовжує свою художню кар'єру як самостійний художник.[6]

Володимир Манжос залишається відданим своєму вуличному корінню, тому тематика його творчості часто визначається локацією. Публічний простір визначає контекст мистецтва Манжоса, і тому його муральні роботи часто відтворюють місцеві культурні особливості. Крім апропріації місцевих атрибутів та значень, робота над муралюванням також вимагає врахування умов, що можуть бути спекотним кліматом Мексики, високою вологістю в Індії або засніженою Францією. Кожне нове місце вимагає ретельної підготовки та винахідливих технологічних рішень. Володимир відкриває глядачам унікальні входи в інші світи. У цих світах зустрічаються шамани і велетні, воїни і демони, мудреці-книголюби і космічні істоти. Тут присутні божественні енергії, літають крилаті створіння і б'ють блискавки з долонь чаклуни. Магія стає універсальною силою в множинних всесвітах художника, відкриваючи портали, виявляючи сакральні знання, викликаючи сяючі кільця або стовпи диму; зі знаків і заклять виростають пагони чарівних квітів та народжуються алхімічні речовини.

«Rebirth»(Іл.13) 30 на 36 сантиметрів, виконана у 2019 році, та «From Conscious to Unconscious» 23 на 25 сантиметрів, виконана у 2019 році - обидві роботи графічні, виконані від руки чорнилами на тонованому папері.

Фантазії про можливі світи до народження - тема, яка інтригувала людей протягом усієї історії. У різних культурах і системах вірувань існують різні ідеї та припущення про те, що могло існувати до нашого фізичного існування.[6]

Диптих «Rebirth» робота, що складається з двох частин, виконана чорнилами на тонованому- молочному папері. Перша частина зображує двох людей, один над одним, що зависли у повітрі. Фігури розміщені посередині

роботи стали центром композиції, які цікаво розглядати та порівнювати між собою. Тіла героїв розташовані горизонтально, як тіла птахів, що летять у небі, однак напрямок та розташування відрізняються. Пози зображуваних людей практично ідентичні одна одній. Витягнуті вперед руки, розміщені горизонтально тіла з підогнутим правим коліном до живота. Лише пози та форми рук докорінно відрізняються одна від одної. Верхня фігура розташована в напрямку до глядача, головою праворуч в той час як ліва фігура розташована спиною до глядача та розвинута ліворуч до краю роботи.

У верхньої фігури долоні розвернуті назовні, у відкритій позі, неначе підтримують на невидимій підпорі чорний, невеликий куб з невідомої нам матерії. Нижня фігура зображена з непропорційно великими руками, що знаходяться всередині кубу. Сама поза рук - закрита при тому, що вони виконані повністю заштрихованими лініями.

На передньому плані розташувався пейзаж місцевості з невеликою кількістю населення в той час як на задньому тлі знаходяться пагорби можливо який гірський хребет за зображенням неможливо точно визначити місцевість. Верхня частина роботи зображає нам небо умовно виражене в округлих пунктирних лініях по всьому периметру над верхньою фігурою.

Друга робота зображено на однаковому тлі, де з нижньої частини ми бачимо той самий пейзаж але верхня частина з небом виконано зовсім інакше більше промальована та виразно. На передньому тлі в центрі композиції розмістився великий ембріон людської дитини, що пуповиною пов'язаний з великим темним кубом, у якого в напівпрозорих гранях видно продовження пуповини на різнопланові за розміром та формою відростки. Ці відростки плавно переходять в ноги людини, що виходять з бокової частини кубу. Розміщені горизонтально, взуттям до правої крайньої частини. Ми можемо відчуті рух, неначу вся фігура людини зникне за декілька секунд у кубі.

Переродження в релігійних та духовних віруваннях пропонують нам концепцію попереднього існування, припускаючи, що душі або духи існують

до народження у фізичному світі. Ці вірування часто включають уявлення про вищу сферу або духовний план, де душі перебувають і переживають існування в іншій формі.

У філософських і метафізичних дискусіях ідеї про природу реальності та свідомості породжують теорії про можливості існування до народження. Деякі припускає існування альтернативних вимірів, паралельних всесвітів або навіть циклічних моделей існування і переродження.

З більш творчої точки зору, фантазії про можливі світи до народження можуть набувати фантастичних і вигаданих форм. Література, мистецтво та міфологія часто досліджують ці теми, створюючи яскраві та вигадливі світи, де можуть перебувати душі, чекаючи на народження у фізичному світі. Важливо зазначити, що ці фантазії та припущення про потойбічні світи здебільшого ґрунтуються на особистих переконаннях, культурних традиціях, духовних вченнях чи філософських роздумах. Природа таких світів, якщо вони справді існують, залишається темою філософських і духовних досліджень, і саме такою роботою став диптих для художника.

Наступна робота, яку ми розглянемо, цього ж автора - «From Conscious to Unconscious». Ескіз цієї роботи був створений для муралу у внутрішній частині простору ІТ-компанії в Києві.

Зображення людської свідомості, що переходить від антропоморфної форми до абстрактної, оскільки її увага зосереджується на внутрішньому світі, можна інтерпретувати по-різному. Це поняття пов'язане з дослідженням суб'єктивних переживань, дослідження та шляхом самопізнання.

В цьому випадку художник передає форму від антропоморфної до абстрактної через математичну платформу реальності. Можемо провести паралель з будь-якою монетою, що має дві сторони, та складає одне нерозривне ціле.

Коли наша увага спрямована переважно на зовнішній світ, ми схильні сприймати і взаємодіяти з реальністю через антропоморфні лінзи. Ми бачимо

себе та інших як індивідуальних людських істот з виразними фізичними формами та особистою ідентичністю. Наша свідомість часто зайнята зовнішніми стимулами, соціальними ролями та матеріальними аспектами існування.

Однак, коли наша увага зміщується всередину, ми заглиблюємося у сферу внутрішнього світу - наших думок, емоцій та сприйняття. Ця подорож дозволяє нам дослідити глибини нашої свідомості та виявити аспекти, які виходять за межі фізичного «я». В роботі внутрішній світ, поза оболонкою, виражений завдяки різноманітним відросткам.

Ця робота виконана на світлому тлі. В центрі композиції розміщена платформа поділена на квадратні секції, пронумеровані. Згори розмістилася людиноподібна фігура, що сидить на кулі, руки плавно зливаються з платформою. У нижній частині платформи, що зависла у просторі, знаходяться абстрактні коріння. В нижній частині роботи вимальовується гірський пейзаж з доволі великою кількістю рослинності на передньому плані.

Другою організацією, що представила українське мистецьке середовище стала миколаївська школа фотографії «МУРН» з груповим проєктом молодих українських фотохудожників.

У зв'язку з цим ми зможемо детальніше розглянути школу «МУРН», що була заснована у 2018 році під керівництвом Сергія Мельниченка з метою розширення свідомості та розуміння сучасної концептуальної та художньої фотографії серед фотографів. Основним завданням школи є піднесення художнього рівня та поширення новаторських підходів у створенні фінальних фотографічних проєктів.[34]

Школа покладає особливий акцент не лише на процес навчання, але й на підтримку та просування робіт своїх випускників серед галерей, профільних видань та колекціонерів по всьому світу. Це включає в себе

активну підтримку виставкової діяльності, публікацію творів у відомих виданнях та сприяння у встановленні контактів із зацікавленими особами з мистецького світу. Школа розглядає цей процес як важливу складову майбутнього українського мистецького ринку.

Засновник та головний куратор цієї школи - Сергій Мельниченко, член УРНА - Української фотографічної альтернативи, переможець українських та міжнародних конкурсів, серед яких «Leica Oskar Barnack Newcomer Award» у 2017 році, «Фотограф року» у 2012, 2013 та 2016 роках (Київ, Україна), «Золота камера» у 2012 році (Київ, Україна), шорт-листи «Краківського фотомісяця» у 2013 році та «Премії Пінчук Арт Центру» у 2015 році та ін. Учасник «Paris Photo», «Volta Art Fair», «Photo LA», «Photo Basel» у 2020 році та ін. Автор фотокниги «Шварценеггер - мій кумир» (2020), серій «Залаштунками» (2016), «Молоді та вільні» (2017).[34]

На стенді були представлені роботи таких митців: Романа Пятковки, Артема Гумілевського, Кріс Войтків, Вероніки Моль, Діани Федоряк, Ольги Коваль, Яни Григоренко, Ксенії Петровської, Олександри Михайлової. Працювали на стенді Сергій Мельниченко та Артем Гумілевський.

В цій частині роботи ми маємо звернути увагу, що на цьому стенді були присутні 4 фотохудожники, один з яких перебував на стенді протягом усієї ярмарки. Спілкування з автором роботи на стенді надає додаткової цінності для відвідувачів та поціновувачів мистецтва, люди люблять слікуватися з першоджерелом інформації та часто спираються на персональне враження та ставлення до людини та її творчості.

Зараз ми розглянемо творчість молодого українського фотохудожника, а саме - Артема Гумілевського, чиїм роботам була відведена окрема стіна на стенді. Всього було представлено 5 його фоторобіт.

Артем Гумілевський, український фотограф, народився в Миколаєві у 1986 році. Почав свою освіту в галузі інженерії в Одеській національній академії харчових технологій, а пізніше продовжив навчання на факультеті

економіки університету «КРОК». З 2003 року працює в аграрній компанії на посаді старшого менеджера, а з 2015 по 2020 рік виконував обов'язки консультанта з культури, освіти та спорту в Миколаївській обласній раді. У 2019 році розпочав свою професійну кар'єру в фотографії, пройшовши також курс мистецької фотографії в школі «МУРН» під керівництвом Сергія Мельниченка. У 2021 році брав участь у конкурсі «Nida Off» Міжнародного симпозіуму з фотографії і отримав премію PinchukArtCentre у 2022 році. Також у 2022 році став переможцем Global Peace Photo Award. [19]

Роботи, представлені на стенді, були виконані під впливом пандемії 2019 року та присвячені тематиці епідемії. У березні 2020 року відбулася важлива історична подія, яка значно змінила наше життя. Пандемія COVID-19 призвела до закриття державних кордонів та введення обмежень щодо виходу з дому, з метою запобігти поширенню захворювання. Ця криза породила численні соціальні, економічні та психологічні виклики, які змусили нас переглянути наші уявлення про світ та способи взаємодії з ним.

Усі люди, незалежно від соціального статусу, психологічних особливостей, расових або статевих характеристик, стали потенційними носіями небезпеки для інших. Звичні уявлення про світ та взаємодію з ним зазнали змін.

Ця зміна у підході до зустрічі з самим собою відображає нову реальність, в якій ми живемо. Сучасний світ, з великою кількістю можливостей для спілкування та знайомства з іншими людьми через соціальні мережі та інтернет, дає можливість зануритися у світ віртуальних взаємодій і відкрити нові горизонти. Однак, це також може призвести до втрати зв'язку з власною внутрішньою сутністю.

Відновлення на тлі гірських схилів, з їх спокоєм і відокремленістю від шуму світу, коли людина має можливість глибоко зануритися у свої думки і почуття, завжди мали свою магію. Проте, зростаючий розквіт технологій, зокрема штучного інтелекту, дозволив людям знайти нові шляхи

самопізнання, не виходячи зі звичайного оточення.

З іншого боку, зустріч з власною особистістю в реальних умовах може стати захоплюючою пригодою пізнання. Це може виявитися подорожжю в світ своїх потаємних бажань, мрій та амбіцій. Відкриття своїх сильних сторін і можливостей може надихнути на нові досягнення і розвиток.

Саме під час цього процесу самопізнання виникла серія фотографій, названа «Велетень». Протягом періоду карантину автор розпочав створювати постановочні автопортрети вдома. У першому зображенні, що стало початком серії, він зображений, наче прихований серед кімнатних рослин в кутку, символічно і лаконічно відображаючи тупиковий стан, у якому опиняється кожна людина під час пандемії. У наступних роботах автор, не зважаючи на самоіронію, фотографує себе у відкритому вигляді, переживаючи моменти самоприйняття.[19]

З часом серія автопортретів перетворилася на особистий щоденник, де кожне зображення може асоціюватися з важливими подіями, думками або інтимними переживаннями. «Велетень» викликає емпатію своєю спонтанністю та відкритістю. І якщо портрет людини є її історією, то оточуючий простір будує її сенси. (Іл.14)

Наступними на цьому стенді ми розглянемо роботу, що придбали у молодій українській фотографині Вероніки де Моль.

Вероніка Моль народилась у 1994 році у місті Корсунь-Шевченківському, Черкаська область. Вона успішно закінчила Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького у 2015 році, отримавши спеціалізацію у сфері Видавничої справи та редагування. З 2014 року Вероніка проживає та працює у місті Києві. У 2020 році вона почала захоплюватись фотографією, зосереджуючись на аналоговому процесі та використанні камер моментального друку. Її творче натхнення виникає у процесі обробки вишкрібаної плівки, експериментуванні з розрізанням, випалюванням та скріпленням скобами, задовольняючи безкінечну цікавість

та допитливість авторки. Вероніка є учасницею групи «МУРН» та «Ukrainian Women Photographers Organisation».

Перейдемо до фотографії, що була придбана на «Будапешт Арт Маркеті» - «Цвітіння»(Іл.15) виконана у 2021 році в рамці, оригінальний розмір фотографії полароїд, а з рамкою 23х25 сантиметрів. На цій фотографії на синьому, шовковистому тлі постільної білизни зафіксовано білосніжні оголені стегна молодої дівчини, що лежить на животі. Її сідниці прикрашає квітка рожевої кали, що розміщена прямо між правою та лівою сідницями. В цій фотографії відчувається бажання художниці провести аналогію квітучої квітки з молодим, привабливим жіночим тілом.

Третьою організацією, що представила українське мистецьке середовище стала «ТУАШО».

Галерея представила сучасних українських молодих митців. На стенді були представлені роботи: Олександра Барболіна, Тараса Гайди, Патрісії Демби, Юрія Мусатова та Юрія Ваткіна. На стенді працювали : Анна Аветова, Валерія Самойленко та Дар'я Кожевникова.

У цього художника було представлено 6 колажів, та найпопулярнішою стала робота «Мадам Боварі». Робота написана за мотивами відомого роману привернула до себе одночасно двох покупців, що бажали отримати саме її. «Мадам Боварі» - це роман, написаний Гюставом Флобером у 1856 році. Це літературний твір про життя головної героїні, Емми Боварі, яка веде незадовільне та нещасливе життя в провінційному містечку Франції.

В романі «Мадам Боварі» описується боротьба Емми зі своїми невдоволеннями, нудотою та неповнотою життя в обмеженому соціальному середовищі. Вона шукає пригод та романтики, втікає в фантазії та мрії про багатство, любовних пригод та вище соціальне становище. Але її невдоволення та незадоволеність приводять до трагічного кінця.

«Мадам Боварі» стала класичним твором світової літератури, що досліджує теми соціального класу, сексуальної моралі, самовдоволення та самогублення. Роман Флобера визнаний шедевром реалістичної прози та вплинув на подальший розвиток літератури.

В колажній роботі надрукованій олійними фарбами - зображається жінка, що сидить в кафе на терасі.(Лл.16) Ця жінка - сучасна відповідь на образ головної героїні роману. Вона одягнена елегантно зі смаком, чорне пальто до коліна підкреслене витонченою прикрасою зі срібла на комірці. Вона транслює жіночність та бажання бути кращою, красивішою та модною. Червоний манікюр, елегантні прикраси, леопардова грілка для рук, яскравий макіяж - ознаки жінки, яка хоче подобатися та відповідати певним стандартам, що були установлені в суспільстві.

На передньому плані, ліворуч у кутку розмістився шматочок столу, на якому стоїть кава у прозорій склянці зі скла, та лежать розкидані цигарки. В глибині роботи розмістилася фігура головної героїні, що сидить. Її права рука спирається на парасольку, ліва лежить на колінах. Тіло розвернуте в сторону глядача, а погляд дивиться в сторону, неначе уважно спостерігає, роздивляється когось в іншій частині вулиці.

На задньому плані розмістилися столики кафе з іншими відвідувачами та офіціантами, що старанно виконують свою роботу. А за ними розташовані стіни будівель та колони з канелюрами виконані в темному жовтому кольорі з додаванням сірого.

Акцентним моментом цієї роботи є колір шкіри мадам Боварі, вона неначе покрита напівпрозорою вуаллю змішаних зеленувато-жовтих кольорів з додаванням охристих та червоних відтінків. За цією умовною вуаллю ми не можемо розгледіти капелюшок, та колір шкіри Боварі. Ці кольорові напилення неначе транслюють внутрішній стан невдоволення, злості та пошуку чогось нового. Адже, саме ця кольорова пляма стає основним контрастом для всієї композиційної побудови. Теплі кольори на

обличчі контрастують з холодними відтінками жовтуватих колон та синіх та фіолетових відтінків, в яких виконані стільчики та їх обрамлення. Також тіло героїні контрастує з монотонним чорним пальто, що виразно окреслює силует, надаючи фігурі правильної форми, коли шкіра на руках та обличчі, навпаки не дає відчуття однорідності та сталості форми.

Образ, який через нове світовідчуття був створений Олександром Барболіним - зумів надихнути багатьох людей та транслювати настрій та ідеї представлені у романі. Таким чином, інтерпретація класичної літератури у сучасному мистецтві стала доволі успішним вирішенням для галереї.

Тарас Гайда (нар. 1993) - український художник, що живе та працює у Львові. Він відомий своїм вмінням втілювати власний підсвідомий світ у своїх творах. Його творчість зосереджена на олійному живописі та цифровому колажі, де він використовує інтуїтивне мислення, щоб перетворити ситуації та ідеї, що виникають у його оточенні, на виразні художні образи. Гайда вдало поєднує форму та зміст, створюючи вражаючі візуальні репрезентації, які захоплюють уяву глядачів.

Одним із головних напрямків творчого пошуку Тараса Гайди є вивчення української культурної спадщини та самоідентифікації. У своїх роботах він втілює символічні образи, пов'язані з українською ідентичністю та традиціями, що допомагає зберегти та передати багатогранність української культурної спадщини. Гайда використовує елементи народної міфології, фольклору та історії, щоб досліджувати глибинні шари української культури.[11]

На стенді було представлено дві роботи художника вказаного вище, а саме «Сіяння» виконана олійними фарбами на полотні розміром 120 на 90 сантиметрів, «Середовище знання» виконана олійними фарбами на полотні розміром 100 на 100 сантиметрів.

Картина «Сіяння» була розпочата на початку повномасштабної війни росії проти України. Кольорове вирішення основних кольорів роботи:

жовтого, блакитного та червоного демонструє патріотичне налаштування та враження від роботи. Символи крові, переродження та росту. Шанс на переосмислення та переоцінку, самоідентифікацію українського народу. Позбавлення рожевих окулярів та комплексу меншовартості. Червоні руки, з яких стікає кров - перетворюються на життя. Адже саме в цей історичний момент проходить становлення української нації та сприйняття та переосмислення власної історії. Люди починають цінувати прості речі, що до початку повномасштабного вторгнення здавалися буденними. Ми маємо вірити та дивитися в майбутнє. Рука, що тримає жіночий образ за підборіддя неначе промовляє: «Дитино, не журися. Все буде добре». Прекрасне життя ніколи не буває легким, воно досягається шляхом титанічних зусиль та при правильному, ретельному процесу догляду та праці - винагороджує нас своїм буттям, як квітка представлена на роботі.

Робота «Сіяння» виконана олійними фарбами. На яскравому, однорідному жовтому тлі розмістився образ дівчини в традиційній українській вишиванці, що скомпонований з різних елементів. Основу тулубу художник замінив стволом молодого дерева виконаного в монохромних кольорах. Руки зігнуті в лікті, від самого плеча до зап'ястка, одягнені в вишивані рукави і також виконані в чорно-білих кольорах. З лівого краю полотна виринає ліва рука невидимої нам людини, що підтримує підборіддя жіночого обличчя. Обличчя виконано в блакитному кольорі та художник вирішив обрізати його в половину, залишивши початок носа, вуст, підборіддя та щічки, які нагадують вазу для квітки, що проростає з середини обличчя.

Пишна квітка з великим листям зелено-рожевого кольору завершується ніжними, молочними пелюстками, що саме квітнуть та розкриваються. На задньому тлі за квіткою як ореол розташована блакитна сфера. Вона надає зображенню глибини та водночас позбавляє певної аплікаційності. Також в роботі присутні пофарбовані в червоний колір жіночі руки на передньому плані з лівої сторони. З них немов стікає червоними плямами кров, що

утворює умовний пунктирний кут на полотні. Паралельно ці краплини трансформуються в силуетоподібні зерна та паростки рослин.

Зв'язок із землею має багатовікову традицію в українській історії. Земля завжди мала велике значення в історії української культури. Український народ завжди був пов'язаний з землею, землеробство було важливою складовою його життя. Земля надавала харчі, забезпечувала прожиття і була символом родючості та плодючості. Втрата землі через політичні репресії та колективізацію викликала глибоке переживання серед українського народу і сильно вплинула на його культуру та самосвідомість.

Колгоспний рух, який почався в СРСР у 1920-1930-х роках, передбачав об'єднання селян у колгоспи, спільне використання землі та інших ресурсів. Ця політика сильно змінила сільське господарство та вплинула на українську культуру, оскільки колгоспи стали новим організаційним форматом сільськогосподарської діяльності, а колгоспна ідеологія та практика зайняли важливе місце в культурному житті.

Голодомори, які сталися в Україні в 1932-1933 роках та в наступні періоди, були штучно спричиненими голодами і масовими геноцидними актами проти українського населення, зокрема, через політику колективізації та конфіскації зерна. Мільйони людей загинули від голоду і репресій, що сильно позначилося на культурі та психології українського народу.

Розкуркулення, яке почалося в СРСР у 1920-1930-х роках, було спрямоване на позбавлення селянського населення їхньої землі та майна. Ця політика призвела до руйнування традиційного українського села та колективізації сільськогосподарських земель. Багато селян були примушені переїжджати до міст, що вплинуло на соціокультурну динаміку України того часу.

У контексті масштабної саморефлексії, яка відбувається через жахливі ситуації та страждання, художник, використовуючи культуру, традиції та етнічні образи, може відобразити глибину духовного переживання

українського народу під час війни. Це дає змогу сприяти формуванню та зміцненню національної ідентичності, відтворити історичну пам'ять та виявити силу духу українського народу, яка допомагає пережити та подолати складні часи.

Наступною ми розглянемо роботу “Середовище знань”.Ця робота має прямокутний формат і зображує дівчину, чий образ складається з окремих елементів, але виглядає гармонійно і цілісно. На блакитному тлі видно торс дівчини, яка має на собі вишиту сорочку і повернута вліво. Художник використовує яскраво-рожевий колір для шкіри та волосся дівчини, її очі заплющені, а губи стиснуті.

Обличчя зображено великим гніздом, виглядає, ніби воно намальоване за допомогою асистів. По краях полотна є зображення різних рослин, які належать до виду хазяїна. По периметру роботи розташовані жовті маленькі кола, які змінюють контрастність рожевого та блакитного кольорів.

Тематично ця робота пов'язана з попередніми роботами художника, але вона відрізняється використанням кольору і зверненням до тематики знань та плекання власної історії. Ця робота виражає зацікавленість автора його культурою, історією та традиціями.

Символіка гнізда, яка використана в цій роботі, може бути сприйнята в контексті дому і плекання любові та тепла до своєї культури. Гніздо втілює почуття затишку, комфорту і безпеки, які пов'язані з домом. Воно є місцем, де ми знаходимося в середовищі, де відчуваємося захищеними і де можемо розкривати свою ідентичність.

У контексті плекання любові та тепла до своєї культури, гніздо може символізувати дбайливе ставлення до власного коріння і спадщини. Воно вказує на значимість збереження та піклування про культурні традиції, історію та цінності. Шляхом вписування обличчя дівчини в гніздо, художник

може виразити, що ідентичність та культурна спадщина є невід'ємною частиною самої особистості, що їх треба плекати та поважати.

Таким чином, через використання символіки гнізда в цій роботі, художник передає повідомлення про важливість дому, плекання любові та тепла до своєї культури. Робота нагадує нам про необхідність дотримуватися своїх коріннів, берегти та цінувати культурну спадщину, яка формує нашу ідентичність і надає нам зв'язок з минулим.

Таким чином, творчість Тараса Гайди має важливе значення для підтримки та розуміння українського культурного спадку. Його роботи не лише привертають увагу до багатства української культури, але й спонукають глядачів задуматися над своєю особистою самоідентифікацією та місцем української культурної спільноти. Завдяки своїй творчості, Гайда сприяє відкритому діалогу про культурну спадщину та спонукає до глибоких роздумів про наші корені, традиції та ідентичність.

Наступним художником, роботу якого придбали під час ярмарки "Арт маркет Будапешт" у 2022 році в передостанній день, став харківський художник Юрій Ваткін.

Юрій Ваткін народився в 1975 році в Дніпропетровську, а в 1977 році його сім'я переїхала до Харкова. У юному віці у художника з'явився інтерес до мистецтва, що призвело до створення кількох дитячих малюнків. У 14 років Юрій познайомився з харківським графіком і чудовим педагогом Олександром Брагіним, у якого брав приватні уроки. Через два роки (у 16) Ваткін став студентом Харківського художньо-промислового інституту.

Юрій Ваткін належить до тих художників, які у своїй творчості керуються емоціями та інтуїцією. Він не слідує моді і не протиставляє себе суспільству. Йому подобається матеріалізувати свої думки в результати, стимулюючи візуальну увагу глядача.[43]

Закохані - робота виконана у 2022 році, акриловими фарбами на полотні розміром 80 на 100 см. Вона виконана в яскравих кольорах та складає враження ілюстрації до спекотного літнього дня.

На ній зображене сонце, що знаходиться в zenіті та міський пейзаж в якому центральм акцентом стала пара закоханих, які виявилися одними з небагатьох людей, що знаходяться на вулиці в цей момент. Всі інші люди сховалися у своїх будинках, залишивши вулиці порожніми.

Головний акцент зроблено на парі закоханих, які, захоплені одне одним, не звертають уваги на все навколо. Можливо, вони насолоджуються моментом, забуваючи про те, що відбувається навколо них і залишаючись необізнаними про метушню і тривогу, яка може панувати в суспільстві.

Порожня вулиця з контрастами теплих помаранчевих кольорів балансує на межі з холодними блакитними та білими кольорами. Цей контраст вулиці є ключовим моментом в колористичному рішенні Юрія, адже саме завдяки такому рішенню закохана пара на роботі може сховатися від поглядів допитливих глядачів.

Ця картина викликає роздуми про те, як кохання та інтимні моменти можуть створювати своєрідне занурення у світ власних емоцій і відчуттів, приносячи радість і благополуччя незалежно від зовнішніх обставин.

Однак, тлумачення і сприйняття твору мистецтва завжди залишаються суб'єктивними, і кожен глядач може знайти свій власний сенс у даній картині, ґрунтуючись на своїх власних враженнях і життєвому досвіді.

Останній митець творчість якого буде роглянута в цій роботі в контексті участі у ярмарці "Арт маркет Будапешт" у 2022 році - став скульптор Юрій Мусатов.

Юрій Мусатов (нар. 1981) - сучасний український скульптор-художник, народився в Конотопі, Сумській області. Закінчив Сумське вище училище культури і мистецтв ім. Д. Бортнянського. У 2008 році закінчив Львівську національну академію мистецтв, факультет декоративно-

прикладного мистецтва, кафедра художньої кераміки. Майстер, кераміст, викладач. Член Міжнародної академії кераміки в Женеві (ІАС). Член Національного союзу художників України. Регулярний учасник персональних і групових виставок, художніх проєктів, симпозіумів, бієнале кераміки та резиденцій в Україні, Іспанії, Італії, Китаї, Латвії, Молдові, Південній Кореї, Польщі, Португалії, Румунії, Словенії, США, Таїланді, Швейцарії та Туреччині.

У своїй художній творчості, Юрій Мусатов зосереджується на розкритті проблем, що належать до сфери його особливого інтересу до керамічного мистецтва. Художник створює композиції, які відображають його майстерність та глибоке розуміння творчого процесу. Використовуючи різні матеріали, від шамоту до порцеляни, Мусатов досліджує взаємозв'язок форми і поверхні, а також їх багату структуру, яку він оживляє за допомогою фарбувальних пігментів. Деякі елементи декоровані глазур'ю з додаванням оксиду міді.[42]

Поєднання геометричних і органічних елементів відображає авторське натхнення, що черпається як з природи, так і з технологій, і втілене в виразні твори, що співвідносяться з навколишньою реальністю. З одного боку, роботи Мусатова можуть здаватися продуктами сучасної цивілізації, об'єктами з неоднозначним призначенням, а з іншого боку, вони привертають увагу своєю неконвенційною декоративністю. Складність його творів свідчить про майстерність художника, а також його багатий уяву, творчу фантазію та художню свідомість. Кераміка Мусатова ставить виклик для розуму, провокує до роздумів і створює зв'язок, який спонукає повертатися до них знову й знову. [42]

На стенді було представлено три роботи скульптора з серії “My Explosion”. Це кругла керамічна скульптура вертикального формату, вкрита сірим ангобом (різновид глиняного шліфування) та глазур'ю на основі міді з сірим відтінком. Скульптура розміщена на прямокутній підставці, яка є

невід'ємною частиною твору. З нижньої частини скульптури виступає витягнута конусоподібна фігура. Ця фігура, здається, має дві опуклі форми, розташовані одна над одною на її кінці. "My Explosion" робота про катастрофу, яка вривається у мирне життя та створює хаос довкола.

Людство протягом усієї своєї історії демонструвало дивовижну здатність співпереживати трагедії. Емпатія - це фундаментальний аспект людської природи, що дозволяє нам спілкуватися з іншими людьми і розуміти їхні переживання та емоції. Зіткнувшись з катастрофами і стражданнями інших людей, багато людей і спільнот здатні відчувати глибоку емпатію і співчуття. Однак те, як ми реагуємо на трагедію, може відрізнятись залежно від різних факторів, таких як особистий досвід, культурні впливи та контекст, в якому трагедія відбувається. Засоби масової інформації, зокрема такі види мистецтва, як кіно і література, відіграють значну роль у формуванні нашого сприйняття трагедій і впливають на нашу емпатійну реакцію. Це правда, що образ вибухів, як і інших форм катастроф, глибоко вкорінився в нашій колективній свідомості. Постійний вплив образів руйнування може до певної міри десенсибілізувати нас, що призводить до відчуття страху і покори. Крім того, надзвичайний масштаб і частота трагічних подій у сучасному світі іноді ускладнюють здатність підтримувати стійку емпатичну реакцію.

Тим не менше, багато людей і спільнот все ще демонструють співчуття і підтримку жертвам катастроф. Гуманітарні зусилля, пожертви, волонтерська робота і різні форми допомоги свідчать про нашу здатність співпереживати і допомагати іншим, хто цього потребує. Важливо розвивати емпатію через освіту, діалог і просування почуття глобальної спільноти, оскільки це може сприяти створенню більш співчутливого і доброзичливого суспільства.

Висновки до розділу 3

На підставі визначених етапів діяльності ми можемо прогнозувати майбутній розвиток участі українського мистецтва в "Арт маркет Будапешт". В третьому розділі ми дослідили, проаналізували та систематизували інформацію про участь трьох українських інституцій, що представляли Україну на "Арт маркет Будапешт" у 2022 році. Дослідили творчу діяльність теми та тематики з якими працюють митці. Дослідили зворотній зв'язок від відвідувачів, колекціонерів, щодо презентації творів українських художників. Систематизували та розкрили теми найбільш популярних робіт, представлених на стендах. Провели мистецький аналіз ключових робіт на трьох стендах. Дослідили діяльність культурних інституцій та їх спрямування.

Висновки

Отже, дослідження репрезентації українських художників на ярмарку "Арт маркет Будапешт" має велике значення у сучасному світі культури та мистецтва. Це дозволить краще зрозуміти роль українського мистецтва в міжнародному контексті та оцінити його конкурентоспроможність. Подальше дослідження сприятиме виявленню особливостей представлення українських художників на зарубіжних ринках мистецтва, їхніх успіхів та перешкод, з якими вони зіштовхуються. Ці дані можуть послужити основою для розробки стратегій та підходів до просування українського мистецтва на міжнародному рівні. У результаті, таке дослідження сприятиме підвищенню взаємодії, просуванню художників та розповсюдженню їхнього творчого потенціалу через участь у ярмарках мистецтва.

У даній роботі було досліджено наявні наукові роботи та джерельну базу, що стосується тематики діяльності арт ярмарків. Було виявлено, що джерельна база наукових досліджень "Арт маркет Будапешт" відсутня на сьогоднішній день, оскільки це доволі молоде мистецьке явище, що перебуває на етапі свого становлення та формування власної позиції у міжнародному арт ринку. Джерельна база дослідження ґрунтується на роботах іноземних дослідників мистецьких ярмарок та роботи у креативному секторі(індустрії). Здебільшого був використаний особистий досвід презентації українського мистецтва на ярмарку в Будапешті та досвід колег з інших українських інституцій.

Досліджено історію становлення арт ярмарків в Європі у ХХ столітті, та понятійний апарат. Досліджено етапи становлення та сучасний стан

діяльності "Арт маркет Будапешт" в контексті європейського артринку. На прикладі "Арт маркет Будапешт" можна спостерігати, як мистецькі ярмарки продовжують розвиватися та розширювати свої межі, здобуваючи статус сучасних та глобальних платформ для мистецького світу. Вивчення історії мистецьких ярмарок допомагає розуміти їх важливість та вплив на мистецькі спільноти, а також сприяє створенню сучасних форматів для майбутнього.

Були визначені етапи становлення співпраці мистецьких інституцій та українських художників з "Арт маркет Будапешт". Від першої презентації сольного проекту Степана Рябченка "ARK" інституцією «ТУАШО» у 2016 р. на "Арт маркет Будапешт", що заклала початок формування взаємозв'язків з командою "Арт маркет Будапешт" та створення бази контактів з колекціонерів та галеристів для подальшої співпраці. Отже, ми можемо зробити висновок, що персональний проект Степана Рябченка представлений Анною Аветовою від організації «ТУАШО» у 2016 році на "Арт маркет Будапешт" пройшов доволі успішно та привернув увагу глядачів до цифрового мистецтва одного з найпопулярніших молодих митців українського артринку часів незалежної України. Цей проект був оригінальним і привабливим для цільової аудиторії, що сприяло збільшеному зацікавленню та попиту на роботи в діджитал форматі.

В другому етапі була розглянута участь організації «ТУАШО» на «Budapest Art Market» в 2021 році з груповим проектом. Груповий проект став більш вигідним з комерційної точки зору, через те, що під час короткортивалого виставкового періоду з великою кількістю учасників та відвідувачів легше привернути увагу та зацікавити глядача в роботі. Маючи більший вибір ми отримуємо здебільшого позитивний результат при роботі на стенді. Це підтвердили випадки прямих купівель зі стенду протягом усього періоду участі українських інституцій в ярмарці.

В останньому етапі ми проаналізували та дослідили участь трьох українських інституцій у ярмарці "Арт маркет Будапешт", дослідили

художників та твори, які користувалися найбільшим попитом у глядачів. Провели аналіз та опис робіт робіт, що привернули найбільше уваги від глядачів.

Також було виявлено основну тенденцію участі - стенди з представленим мистецтвом здебільшого репрезентують групові проекти, а не персональні. Виходячи з досвіду участі українських інституцій у Будапешт арт ярмарку, ми можемо зробити висновок, що представлення групового проекту надає глобальної переваги молодим учасникам мистецьких ярмако. Можливість прямої продажі збільшується, оскільки імовірність знайти поціновувача або власника нової роботи стає більш вірогідною, ніж коли представлені роботи лише одного автора.

У роботі були проведені дослідження щодо художників, включаючи їх біографії, теми та тематики робіт. Крім того, було здійснено аналіз ключових робіт з кожного розділу та етапу співпраці на "Арт маркет Будапешт". Також були проаналізовані твори, які привернули найбільшу увагу глядачів під час заходу.

Дослідження тематик творів мистецтва, представлених на "Арт маркет Будапешт", дозволило виявити основні тенденції та напрямки у мистецтві. Аналізуючи ці тематики, можна прогнозувати подальший розвиток мистецького середовища та спрямування художників. Проаналізували групові та персональні проекти, кількість учасників та якість представлених творчих робіт художників, характер та теми їхніх творів, реакції глядачів та колекціонерів, а також роль організаторів та кураторів під час проведення ярмарку.

Ця робота підтверджує, що українські митці здатні привернути увагу глядачів своїми творами та створювати нові тенденції в сучасному мистецтві. Українське мистецтво має шанс закріпитися на міжнародному ринку через "Арт маркет Будапешт" та має для цього всі підстави. Крім того, аналіз робіт та реакція аудиторії дозволяють митцям краще розуміти своїх глядачів, а це

важливий фактор для подальшого розвитку мистецтва та комунікації з аудиторією.

Загалом, «Будапештський Арт Ярмарок» став платформою, де українське сучасне мистецтво знайшло своє місце, здобуває визнання та власного глядача. Цей успіх сприяє подальшому зростанню кількості мистецьких організацій, українських митців, їхній взаємодії з аудиторією та розвитку сучасного мистецтва в Україні та за її межами.

Участь у «Будапешт Арт Маркеті» надає українським митцям можливість представити свої роботи багатотисячній аудиторії та залучити увагу потенційних клієнтів і колекціонерів мистецтва. Це допомагає зробити їхнє мистецтво більш доступним і відомим за межами України. Також виставка дає змогу менеджерам та кураторам налагодити нові контакти та побачити реакцію глядачів на роботи митців та отримати відгуки, що може бути корисним для їхнього подальшого творчого розвитку.

Крім того, участь у міжнародних виставках такого рівня дозволяє митцям встановити нові контакти з іншими професіоналами мистецтва, галеристами та потенційними покупцями. Це розширює їхню базу професійних зв'язків і відкриває нові можливості для співпраці та подальшого розвитку їхньої кар'єри.

Таким чином, участь у «Будапешт Арт Маркеті» була вдалим кроком для українського мистецтва, який допомагає популяризувати його за кордоном, залучити увагу глядачів та збільшити потенційну аудиторію. Це відкриває нові горизонти і можливості для подальшого розвитку українського мистецтва та сприяє роботі галеристів та інших професіоналів у цій сфері.

В рамках дослідження проаналізувавши досвід українських інституцій, художників, питання щодо кількості та якості представлених митців, характеру їхніх творів, реакції глядачів та колекціонерів, а також роль

організаторів та кураторів у формуванні іміджу українського мистецтва на міжнародній арт-сцені, можна підтвердити необхідність продовження співпраці українського культурного сектору з міжнародною ярмаркою "Арт маркет Будапешт".

Список використаних джерел :

1. Аветова А.О Анна Аветова. [Електронний ресурс]. URL: <https://tuasho.com/anna-avetova-ua> (дата звернення: 07.06.2023).
2. АМОСОВ Ю. Strange Time: Степан Рябченко розповідає про перший досвід кураторства і мистецтві по ту сторону екрана. L'Officiel - Умний глянець. Стиль, мода, краса. [Електронний ресурс]. URL: <https://officiel-online.com/uk/heroes/interview-stepan-ryabchenko-strange-time/> (дата звернення: 07.06.2023).
3. Петрашик В. Цифровий всесвіт Степана Рябченка. Образотворче Мистецтво. [Електронний ресурс]. URL: <https://fineartsukraine.wordpress.com/2021/03/15/цифровий-всесвіт-степана-рябченка/> (дата звернення: 07.06.2023).
4. Полішко К. Міжнародні мистецькі ярмарки як феномен сучасного арт-ринку : дис. бакалавр мистецтвознавства : спеціальності 023 / Полішко Катерина, 2021. – 70 с.
5. "Роза вітрів" Степана Рябченко на Art Market Budapest. ART Ukraine. [Електронний ресурс]. URL: <https://artukraine.com.ua/n/roza-vetrov-stepana-ryabchenko-na-art-market-budapest/#.ZEjuQexBy3I> (дата звернення: 07.06.2023).
6. Рябченко Степан. МіТЄЦ. [Електронний ресурс]. URL: <https://mitec.ua/category/artists/ryabchenko-stepan/> (дата звернення: 07.06.2023).
7. Український художник уперше взяв участь у найбільшому арт-ярмарку Східної Європи. [Електронний ресурс]. URL: <https://platfor.ma/magazine/text-sq/news/artbudapesht/> (дата звернення: 07.06.2023).
8. Кожевникова Д. В. Міжнародний мистецький ярмарок як необхідна складова культурного розвитку України. II Міжнародна науково -

- практична конференція Гагенмейстерські читання : Наук. конф., м. У Кам'янець-Подільському, 1 груд. 2022 р. Кам'янець-Подільський, 2022.
9. Кожевникова Д. В., Мирошниченко А. Г. Електроний каталог. Tuasho Gallery.2021.[Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1ORpw-6DA6W-P-KS9MiYEyPteOsi_qp-7/view?usp=sharing (дата звернення: 08.06.2023).
 10. Кожевникова Д. В., Мирошниченко А. Г. Електроний каталог. Tuasho Gallery.2022. [Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1eG4xy_EnUSVVfLdDIVZwjQ0P7ORPy3pW/view?usp=sharing (дата звернення: 08.06.2023).
 11. Кожевникова Д. В., Мирошниченко А. Г. Тарас Гайда. CV.[Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1aRcNBNQm0DdEzDAb_YMRgwbkSetuf_5w/view?usp=sharing (дата звернення: 08.06.2023).
 12. Кожевникова Д. В. Олександр Барболін. CV. [Електронний ресурс]. URL: <https://drive.google.com/file/d/1umWbeDiew1TTL8JqxjRlrTxirQyFvz1f/view?usp=sharing> (дата звернення: 08.06.2023).
 13. Кожевникова Д. В. Олександр Гребенюк. CV. [Електронний ресурс]. URL: <https://drive.google.com/file/d/1Uw0jrxzxUml8DHnb3dbnUIRJ9chDvZWR/view?usp=sharing> (дата звернення: 08.06.2023).
 14. Маценко Н. Концепція проекту "Роза вітрів".[Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1Y_39VVEH8y4lj_LIibPhob4j8TRutwii/view?usp=sharing (дата звернення: 08.06.2023).

15. Ріджетто А. Aleksey Shcherbak. Contemporary identities. [Електронний ресурс]. URL: <https://contemporaryidentities.com/> (дата звернення: 08.06.2023).
16. Степан Рябченко представить Україну на Art Market Budapest | ArtsLooker. ArtsLooker. [Електронний ресурс]. URL: https://drive.google.com/file/d/1fihFkMe2dkCHNk9ay7fPjfqhE_II6YsM/view?usp=sharing (дата звернення: 08.06.2023).
17. About me – WAONE interesni kazki. WAONE. [Електронний ресурс] URL: <https://www.waone.net/about> (дата звернення: 08.06.2023).
18. Ádám Rebeka N. Budapest Európa új művészeti találkozóhelye lesz – Ledényi Attila Art Market-igazgató a Mandinernek | Mandiner. mandiner.hu. [Електронний ресурс] URL: https://mandiner.hu/cikk/20221009_art_market_balna_ledenyi_attila (дата звернення: 08.06.2023).
19. Artem Humilevskiy. Artem Humilevskiy. [Електронний ресурс] URL: <https://humilevskiy.com/> (дата звернення: 08.06.2023).
20. Art market - Patronage of Caravaggio, Rembrandt, and Rubens. Encyclopedia Britannica. [Електронний ресурс] URL: <https://www.britannica.com/topic/art-market/Rome-as-an-art-centre> (дата звернення: 08.06.2023).
21. ART MARKET BUDAPEST [Електронний ресурс] // ART MARKET BUDAPEST. – 2023. – Режим доступу до ресурсу: <https://amb.hu/>.
22. Alexander Grebenyuk | Saatchi Art. Saatchi Art. [Електронний ресурс] URL: <https://www.saatchiart.com/grebenyuk> (дата звернення: 07.06.2023).
23. Beet Kingdom - Dima Kashtalyan. Dima Kashtalyan. [Електронний ресурс]. URL: <http://kashtalyan.com/portfolio/beet-kingdom/> (дата звернення: 07.06.2023).

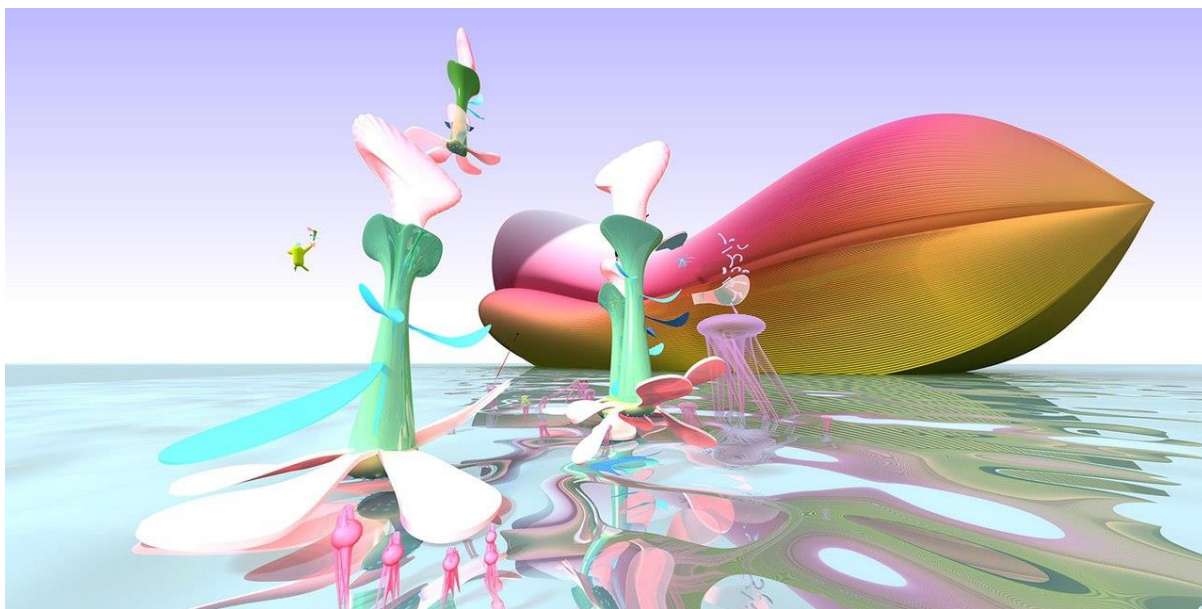
24. Boime, Albert (1969). "The Salon des Refusés and the Evolution of Modern Art" (PDF). *Art Quarterly*. 32.
25. Chornozem. [Электронный ресурс] URL: <https://www.facebook.com/ChornozemUkraine> (дата звернення: 08.06.2023).
26. Dima Kashtalyan. Dima Kashtalyan. [Электронный ресурс]. URL: <http://kashtalyan.com/check/> (дата звернення: 08.06.2023).
27. Gerlis M. THE ART FAIR STORY A ROLLERCOASTER RIDE / Melanie Gerlis., 2021. – 104 с. – (Co-Publisher: Sotheby's Institute of Art). – (Hot Topics in the Art World).
28. Fry R. E. Art and commerce. London : L. & Virginia Woolf, 1926. 22 p.
29. GERLIS M. Art Fair Story: A Rollercoaster Ride. Lund Humphries Publishers, Limited, 2021. 104 с.
30. Girshovich A. Art Fairs, Biennials, and the Contemporary Art Landscape. Sotheby's Institute of Art. [Электронный ресурс]. URL: <https://www.sothebysinstitute.com/news-and-events/news/art-fairs-biennials-and-the-contemporary-art-landscape> (дата звернення: 07.06.2023).
31. History. Art Basel. [Электронный ресурс]. URL: <https://www.artbasel.com/about/history> (дата звернення: 07.06.2023).
32. History of ART COLOGNE. The oldest art fair in the world | ART COLOGNE. [Электронный ресурс] URL: <https://www.artcologne.com/trade-fair/art-cologne/history-of-art-cologne/> (дата звернення: 07.06.2023).
33. McAndrew D. C. You are reading the Art Basel and UBS Art Market Report 2023. URL: <https://theartmarket.artbasel.com/download/The-Art-Basel-and-UBS-Art-Market-Report-2023.pdf> (date of access: 08.06.2023).
34. МУРН. МУРН. [Электронный ресурс] URL: <https://myphart.com/> (date of access: 08.06.2023).

35. Nieves M. Taking AIM!: The Business of Being an Artist Today. Fordham University Press, 2011. 316 с.
36. Preble M. History of the First Modern Art Market - Masterworks. Masterworks. [Электронный ресурс] URL: <https://insights.masterworks.com/art/history/history-of-the-first-modern-art-market/> (дата звернення: 08.06.2023).
37. Saint-Raymond L. “The Show Must Go On”. Ethnography of the Art Market Facing the COVID-19 Pandemic. MDPI. [Электронный ресурс] URL: <https://www.mdpi.com/2076-0752/10/3/53> (дата звернення: 07.06.2023).
38. Tuasho gallery at art market budapest 2016 | artsy. Artsy. [Электронный ресурс]. URL: https://www.artsy.net/show/tuasho-gallery-tuasho-gallery-at-art-market-budapest-2016?sort=partner_show_position (дата звернення: 07.06.2023).
39. The Oxford Handbook of Creative Industries / ред.: С. Jones, М. Lorenzen, J. Sapsed. Oxford University Press, 2015.
40. Velthuis O. Talking Prices: Symbolic Meanings of Prices on the Market for Contemporary Art. Princeton University Press, 2013. 289 с.
41. Worldwide art fair calendar [Электронный ресурс]. – 2023. – Режим доступа до ресурсу: <https://www.artfairmag.com/art-fairs-calendar/>.
42. Yuriy Musatov: catalogue. - Kyiv. Sky Art Foundation, 2020 - 140 р.
43. Yuriy Vatkin | Ukrainian artist. URL: <https://vatkin.art/uk/> (дата звернення: 13.06.2023).

Список ілюстрацій

- Іл.1.Ковчег. 2013. Цифровий друк на алюмінії, оргскло. 100 x 175 см.
- Іл.2.Електронний Зефір (на рожевому). 2008.Цифровий друк на алюмінії, оргсклі.125 x 125 см.
- Іл.3.Електронний Зефір (на білому). 2008.Цифровий друк на алюмінії, оргсклі.125 x 125 см.
- Іл.4. Електронний Зефір (на білому). 2008.Цифровий друк на алюмінії, оргсклі.125 x 125 см.
- Іл.5.Gustav. 2021. Олія на полотні, змішані медіа. 120 x 100 см
- Іл.6.Sleeping Girl. 2021. Олія на полотні, змішані медіа. 120 x 100
- Іл.7. Beet Kingdom. 2019. Чорнила на акварельному папері. 100 x 70 см.
- Іл.8.Fish And Boy. 2019. Олія на лляному полотні. 70 x 110 см.
- Іл.9.The Meeting.2020 - 2021. Олія на лляному полотні. 65 x 105 см.
- Іл.10.Set seria. 2021. Епоксидна смола, гіпс.
- Іл.11.Schurf. 2021. Епоксидна смола, різні предмети. 17 x 9,5 x 6,5 см.
- Іл.12.Uniqueness. 2021. Олія на полотні. 100x80 см.
- Іл.13. Rebirth(Диптих).2019 Туш на папері. 21 x 29, 7 см.
- Іл.14. Авторське фото стенду
- Іл.15. Bloominess. 2021. Авторська фотографія. 23x25 см
- Іл.16. Madam Bovarie. 2022. Змішані медіа. 50 x 40 см.
- Іл.17.Seeding. 2022. Олія на полотні. 110 x 90 см.
- Іл.18.The Environment Of Knowledge. 2022. Олія на полотні. 100 x 100 см
- Іл.19. Закохані. 2022. Акрил на полотні. 80 x 100 см.
- Іл.20.My Explosion. 2022. Кераміка.Н - 75 СМ.

Альбом ілюстрацій

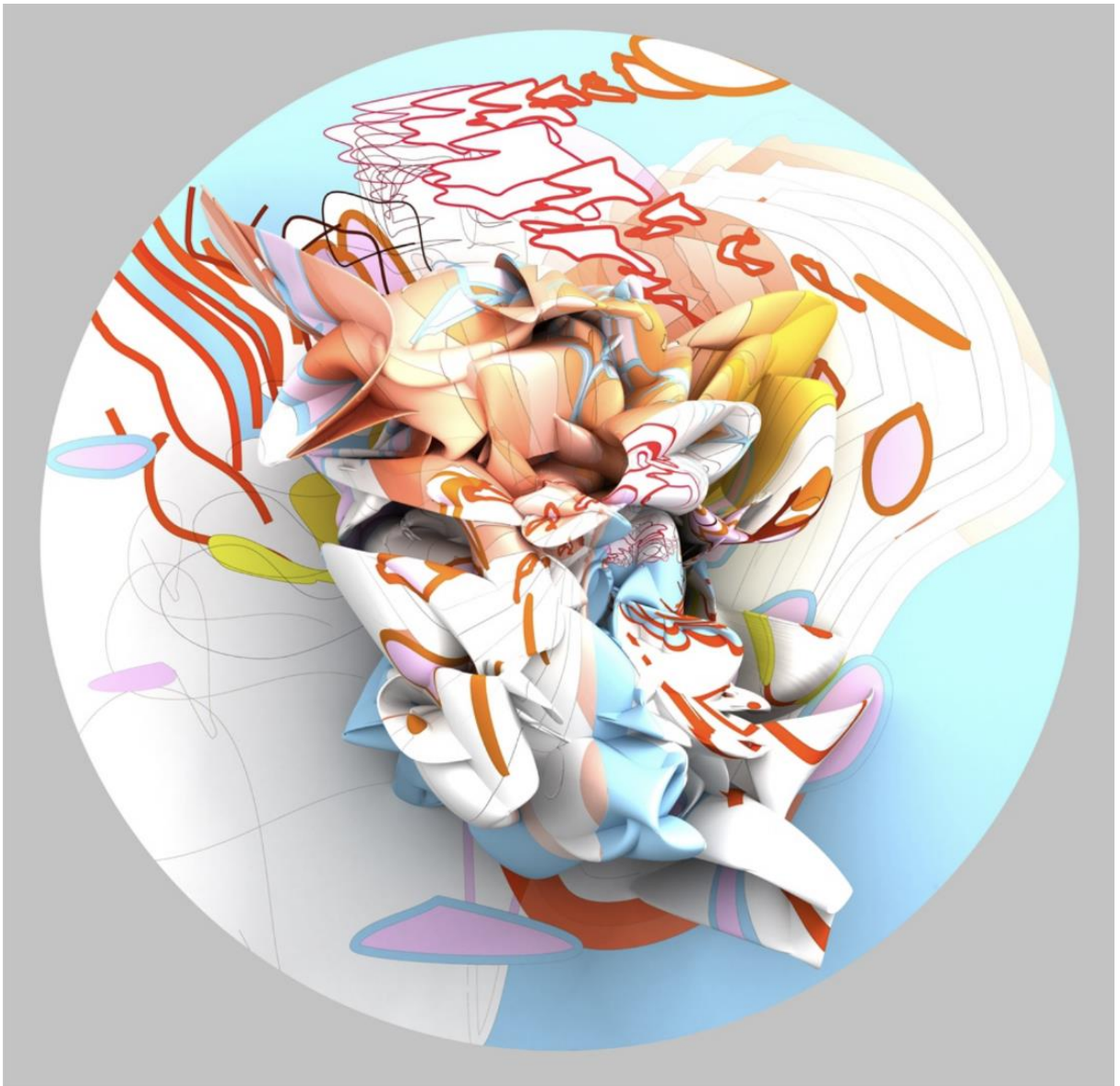
Іл.1.Ковчег

Іл.2.Електронний Зефір

Іл.3.Електронний Зефір

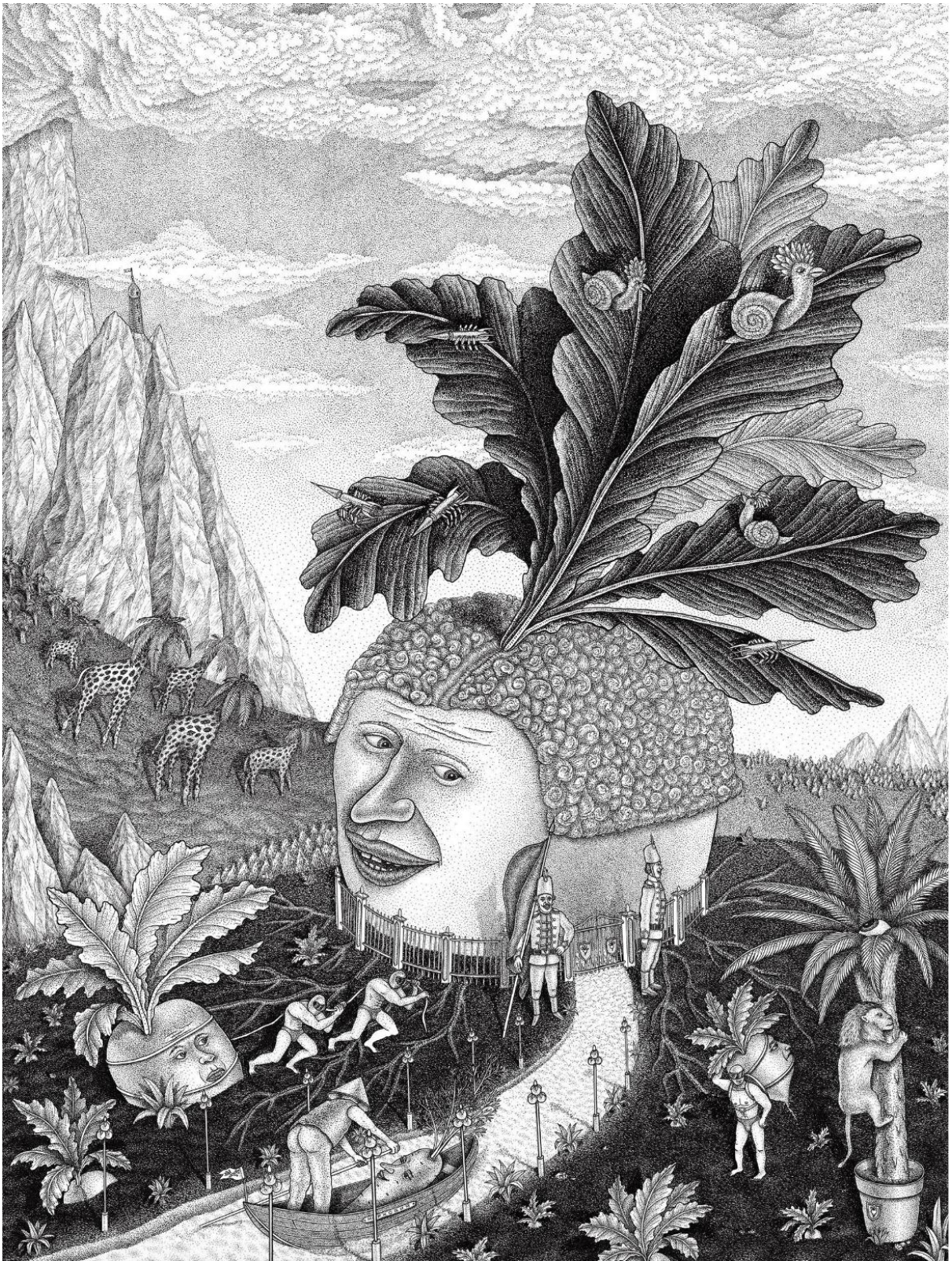
Іл.4. Електронний Зефір

Іл.5.Gustav.

Лл.6.Sleeping Girl.

Ил.7. Beet Kingdom.

Ил.8. Fish And Boy.

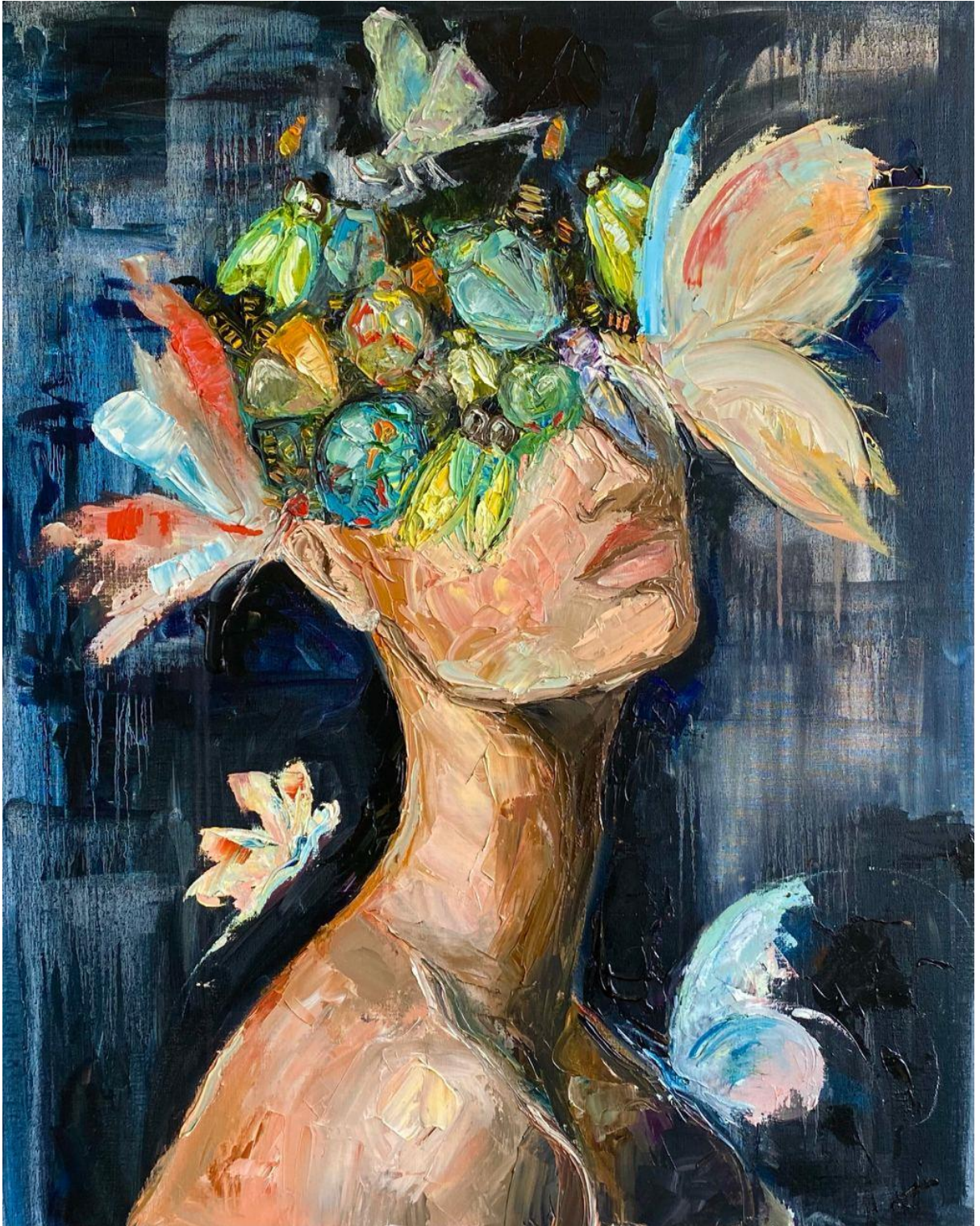
Ил.9. The Meeting

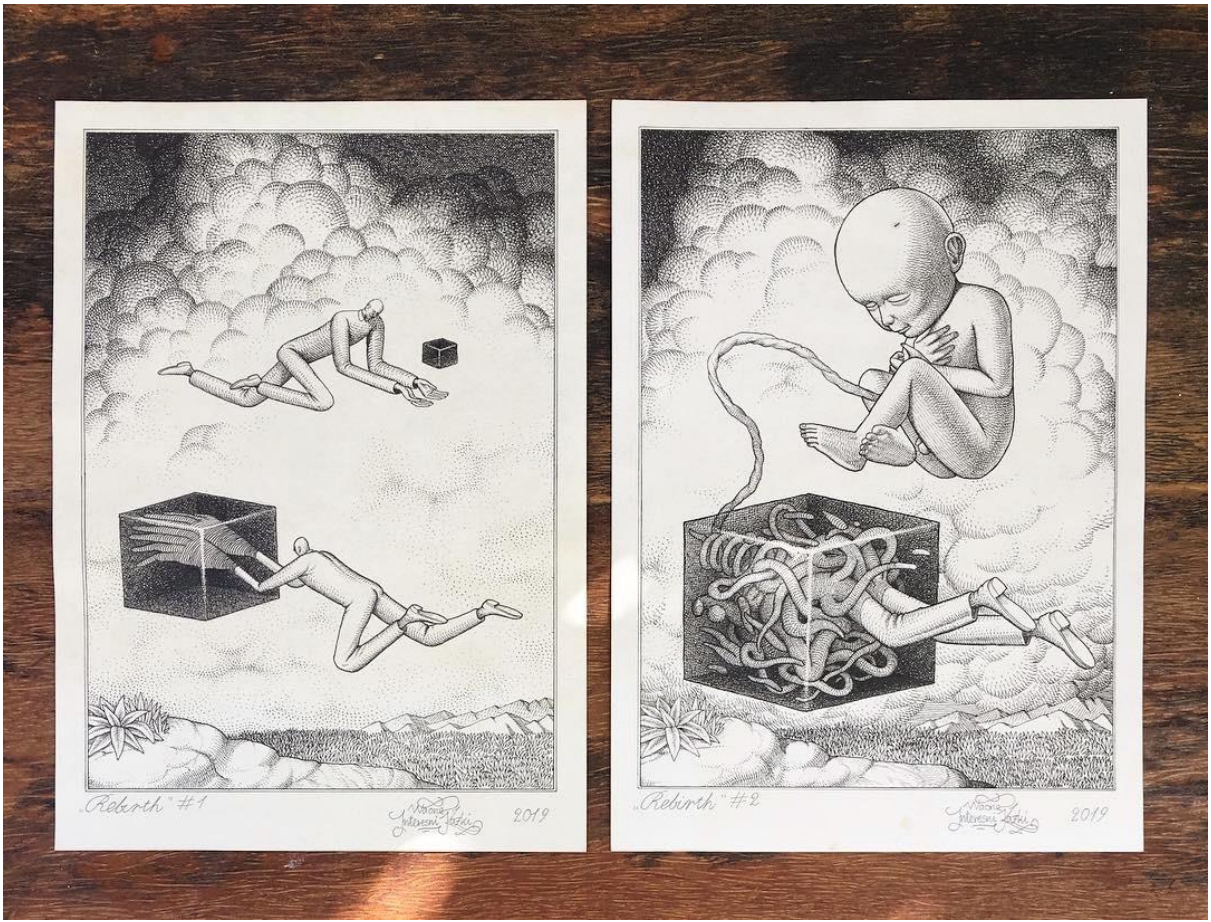
Лл.10.Set series

Л.11.Шурф.

Ил.12. Uniqueness.

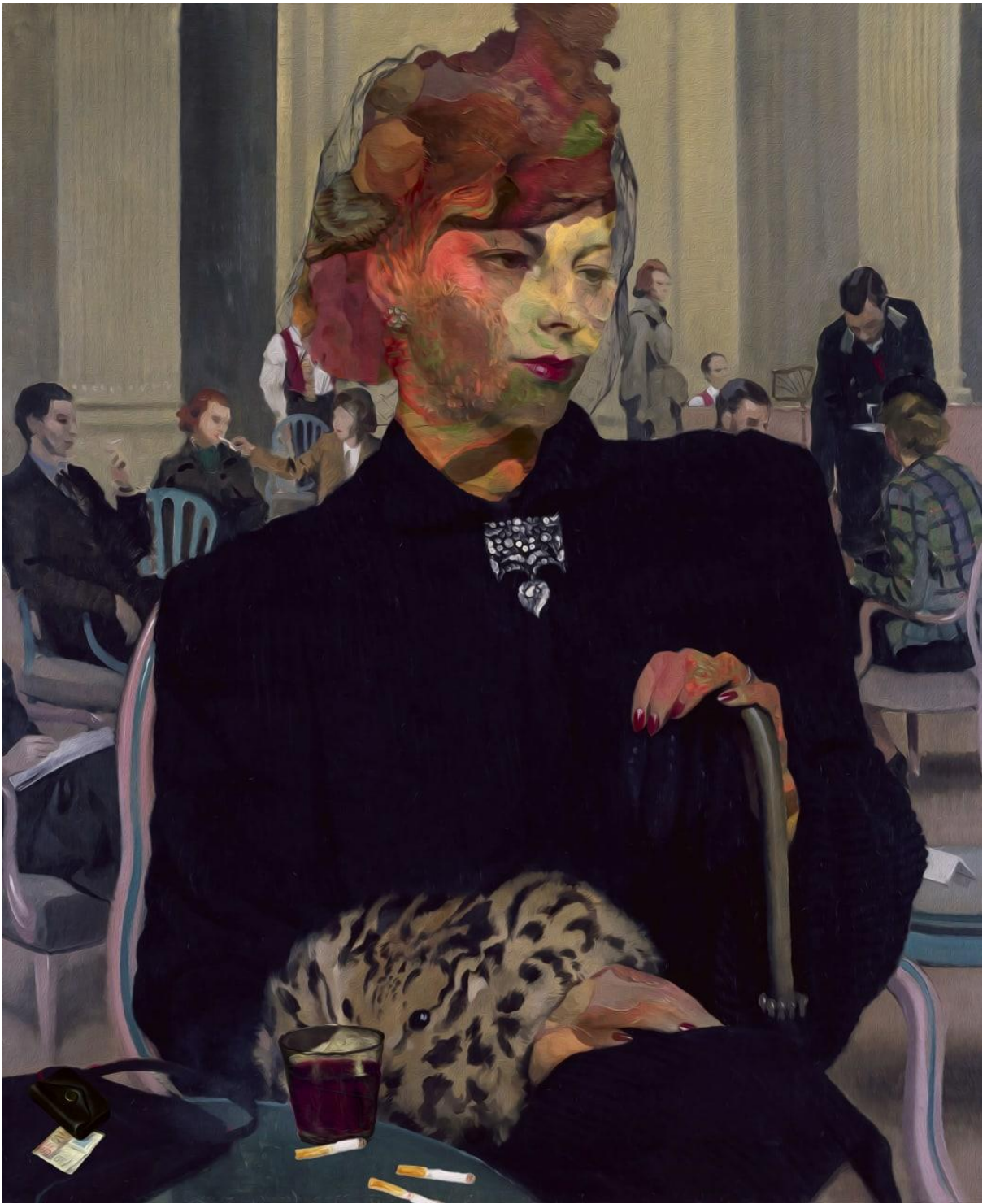
Ил.13. Rebirth(Диптих)

Іл.14. Авторське фото стенду

Лл.15. Bloominess.

Ил.16. Madam Bovarie.

Ил.17.Seeding.

Іл.19. Закохані.

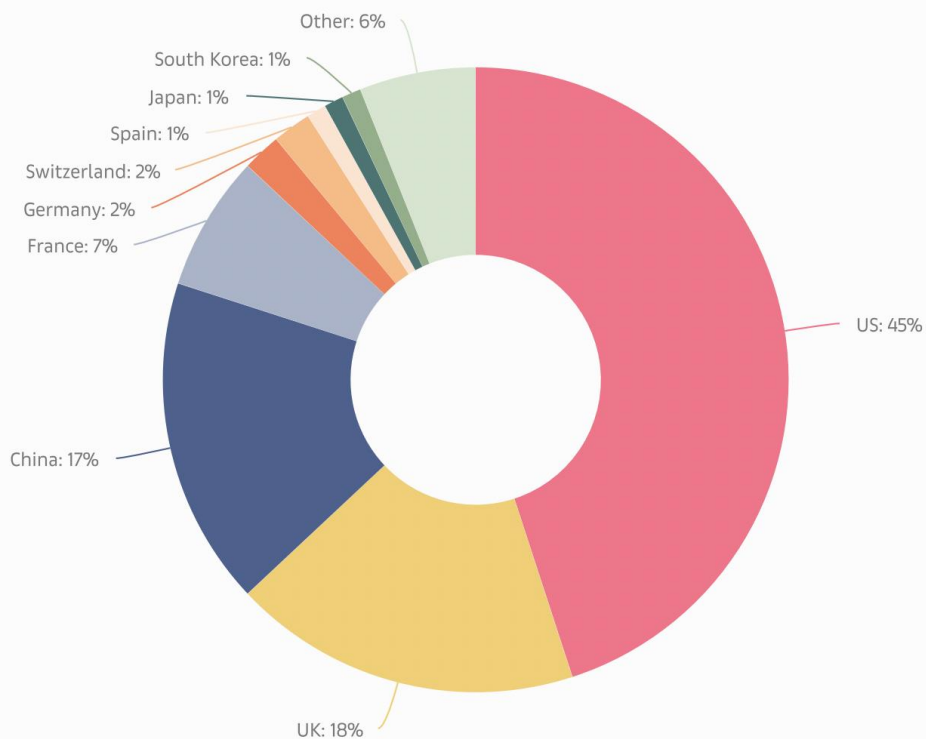

Il.20.My Explosion.

Список додатків

1. Відсоткова пропорційність географічного принципу розташування міжнародних мистецьких ярмарок у 2022 році.
2. Частка світового арт-ринку за вартістю у 2022 році
3. Інтерв'ю з кураторкою А. Аветовою. 27 квітня 2023, онлайн.

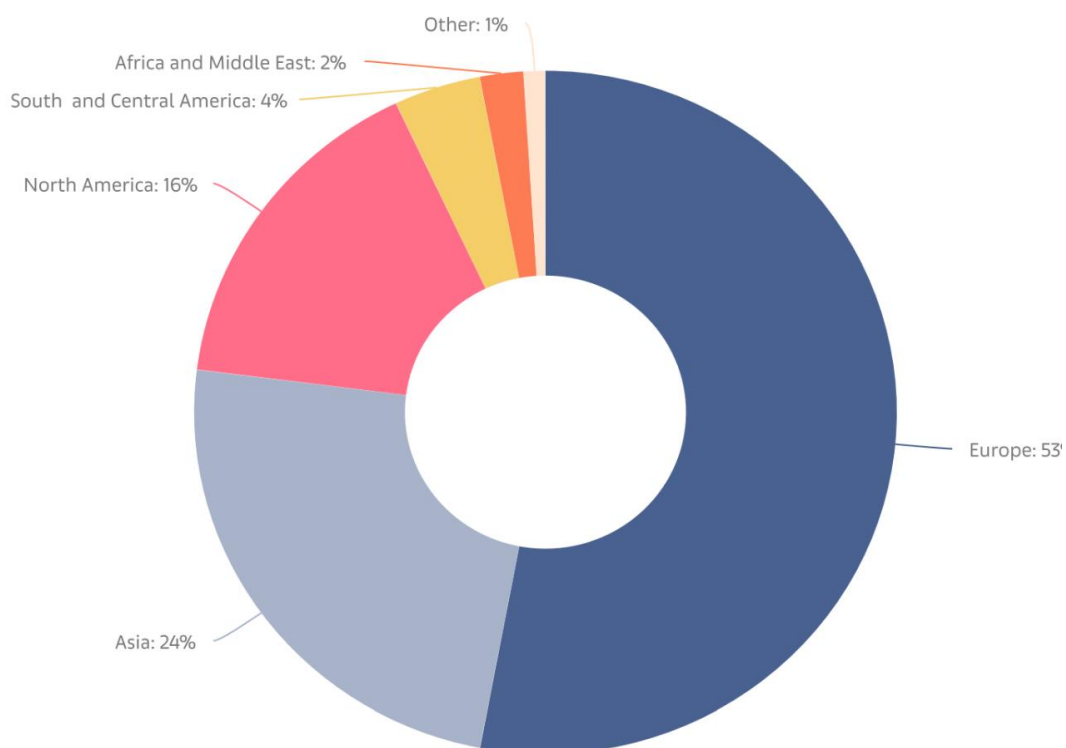
Figure 1.4 Global Art Market Share by Value in 2022

© Arts Economics (2023)

Відсоткова пропорціональність географічного принципу розташування міжнародних мистецьких ярмарок у 2022 році.
Art Basel & UBS Report: 2023

Figure A1. Geographical Distribution of Respondents in 2022

©Arts Economics (2023)

Частка світового арт-ринку за вартістю у 2022 році
Art Basel & UBS Report: 2023

Інтерв'ю з Анною Аветовою від 27. 04. 2023 р.

Анна: Доброго дня!

Дар'я: Чому ви вирішили брати участь саме у Будапешт арт маркеті? Як так сталося?

Анна: Я вирішила брати участь в Будапешті арт маркет, тому що в липні 2016 року я перебувала в Будапешті та спілкувалися зі своєю знайомою, тепер вже подругою. Вона просвітила мене щодо проведення презентації художників як їх краще представляти, де виставляти й так далі. І вона мені сказала, що вона бере участь у цій ярмарці й розповіла мені про те, наскільки важливими є ярмарки у кар'єрі художника, будь-якого в принципі. Вона порадила мені звернутися до директора департаменту з питанням, чи є ще в них вільні місця, чи можуть вони мене взяти, бо дедлайн вже, звичайно, закінчився. Я написала великий лист. Розповіла хто я, що в мене молодий проєкт, що я б хотіла спробувати взяти участь у ярмарці. Через три тижні мені відповіли, що в них є місце і вони можуть мене взяти. А тоді я почала розмірковувати, як взагалі мені це зробити, бо в мене не було досвіду. На той час я ніколи не брала участь у ярмарках і почала думати, з приводу того, який проєкт представити.

Дар'я: І ви обрали проєкт Степана Рябченко

Анна: Спочатку я обрала митця. При виборі художника, я усвідомлювала декілька ключових факторів. Один з головних був той, що Степан, як митець, вже мав значну популярність в Україні, а також здобув певний досвід роботи за кордоном. Він був молодим та перспективним, та вже мав сформоване ім'я

в галузі. За великою кількістю факторів, на відміну від мене, яка була менш свідомою в цьому сегменті та мала обмежений досвід участі в подібних проєктах. З цієї причини, я звернулася до Степана, який міг би допомогти мені в реалізації проєкту на якісному рівні, а я в свою чергу, могла допомогти йому з підготовкою якісної репрезентації. Ми взяли на себе підготовку проєкту стенду та його візуалізації. Після цього, ми зібрали всі необхідні документи, створили красиву концепцію та розробили медіа план, який ми збиралися використовувати. Після завершення всіх підготовчих робіт, ми вирушили в дорогу, щоб реалізувати проєкт.

Дар'я: Ви презентували разом з художником його роботи чи самостійно?

Анна: Його не було на ярмарці.

Дар'я: А який відгук отримали його роботи? Як аудиторія реагувала і взагалі, яка була кількість відвідувачів?

Анна: На той момент кількість відвідувачів наскільки я знаю, була близько двадцяти тисяч людей за тиждень. Ярмарок був дуже масштабний, відвідувачам було цікаво подивитися на український стенд так само й організаторам було цікаво працювати з нами, оскільки ми єдині представляли Україну. Другий момент те, що роботи Степана Рябченка були для них новинкою. Вони були надруковані на алюмінії - діджитал мистецтво у фізичному вимірі. Він був яскравий, не схожий на всіх, і це був соло прожект, тому що на ярмарках соло прожект представляється рідше від групового проєкту. Наш стенд виглядав дуже естетично та мінімалістичному. У мене не було часу відпочивати, тому що постійно підходили люди, постійно питали. Мені постійно потрібно було розповідати про художника, про українське мистецтво, про і про свій власний проєкт.

Дар'я: Чи були зацікавлені люди, які хотіли придбати роботи?

Анна: Їх було не дуже багато того року, але для відвідувачів це було дорого.

Дар'я: А ми можемо озвучити ціни?

Анна: Одна робота у нас коштувала - чотири тисячі євро. І велика робота коштувала п'ять. І на той момент для Східної Європи це була достатньо велика сума. Адже це все одно нерукотворна робота, а діджитал. Тобто на той момент ще люди були не готові інвестувати у цифрове мистецтво. Для Європи було не дуже зрозуміло, що діджитал арт може коштувати, так само як і живопис, наприклад, або скульптура.

Дар'я: Скажіть, будь ласка, чи задоволені ви роботою, яку ви провели з цим проектом на цьому стенді? Чи це було ідеально? Чи можна було щось зробити ліпше?

Анна: Звичайно, завжди хочеться краще, але завжди потрібно розуміти, де можна було доробити, допрацювати. У цьому випадку, як із більшістю розпочатих проектів, були свої помилки. Першою була те, що у мене був лише один каталог, про який люди завжди хотіли купити, але я не продавала його, бо не мала достатньої кількості досвіду у таких справах. Можливо, було потрібно надрукувати більше екземплярів та продавати, адже люди приходили на ярмарок з метою купівлі. Другою помилкою було те, що ми не підготували жодної продукції для продажу, наприклад, мерч або принти. Це могло б бути корисно для заробітку коштів та підвищення відвідуваності нашого стенду.

Однак, не дивлячись на ці помилки, в цілому, я задоволена нашою участю на ярмарку. Я була на стенді одна, але з допомогою мого чоловіка ми зуміли презентувати людям українське сучасне мистецтво. Це відразу показало наші сильні та слабкі сторони. Наша робота на ярмарку надала нам можливість знайомитись з багатьма цікавими людьми, які стали нашими клієнтами та колегами надалі. Хоча ми не продали жодну роботу, ми все ж отримали

корисний досвід та гарні контакти. У наступному році ми виправили свої помилки та підготували більше робіт для продажу. Я думаю, що наш досвід на цьому ярмарку став корисним для нашого майбутнього розвитку.

Дар'я: Добре. Тоді наступне питання. Яка різниця між персональним проектом та груповим?

Анна: Я вже зазначала раніше, що зустріти соло прожект на ярмарці досить рідко можна. Деякі ярмарки пропонують знижки для галерей, які представляють соло шоу. Шоу завжди виглядає більш естетично і простіше зробити, що може бути дешевше з точки зору перевезення і додаткових матеріалів. Проте проблема полягає у тому, що у тебе обмежений вибір. Галерея може представити тільки одного художника, і якщо його роботи не сподобаються клієнту, іншого варіанту не буде. Це ризик для галереї, оскільки участь у ярмарку навіть на найдешевшій ярмарці - завжди великі витрати.

У порівнянні з соло шоу, груповий проект є легшим з точки зору ризику. Він може бути так само красивим, але все залежить від того, як буде зроблена експозиція і так далі. Груповий проект має певну інтригу, але у тебе завжди є більше можливостей для презентації. У тебе є більше інформації про митців, яку ти можеш поділитися з клієнтами і зацікавити їх. Тобто у тебе просто розширюється ринок за рахунок того, що в тебе багато чого є для презентації.

Дар'я: Які були проблеми?

Анна:

Під час перевезення мистецьких робіт ми зіткнулися з проблемами на кордоні між Україною та Угорщиною. Незважаючи на те, що ми оформили всі необхідні документи, на обох кордонах виникли непорозуміння. Нам пощастило мати досвідченого перевізника, який зміг пояснити прикордонникам, що мистецтво, яке ми перевозимо, не має історичної цінності та не потребувало додаткових документів для вивезення.

Проблеми знову виникли після закінчення виставки, коли ми не змогли продати жодну роботу і повинні були повертатися назад до України. Оригінали документів, які нам забрали на кордоні, залишилися на угорській стороні, і ми не знали, як вивезти роботи назад. Нам пощастило мати друзів в Угорщині, де ми змогли залишити роботи на два роки, доки ми отримали нові документи і знову змогли їх повернути додому. Таким чином, ми зуміли розв'язувати проблеми з перевезенням і митним оформленням нашого мистецтва.

Дар'я: Дякую велике.

З моїх слів записано вірно

А. Аветова

(підпис)

28. 04. 2023 р.

(дата підпису)